

پرخه

د اسو پلو اپلتي

شعبه ټولگه
کال ۱۳۹۵

Ketabton.com

بالي

ستا لیونتوب ته ...

د ليکي نوم: پرځه، د اسوډلو اډلتي

شاعر: احمد سليم ږنگ

ديزاين او ټايب: احمد سليم ږنگ

کال: ۱۳۹۵

خپلې خبرې

زه احمد سليم ږنگ نومېرم د استاد غلام حسين ږنگ زوی او پوهنوال استاد غلام دستگير ږنگ خوږيايي نمسی يم. په کال ۱۳۵۸ ل کې په کابل کې زېږېدلی يم. د کمپيوټر ساينس ديپلوم مې د خيبر پښتونخوا د هايټک د لوړو زده کړو موسسې څخه او په حقوقو او سياسي علومو کې مې ليسانس د کابل پوهنتون څخه ترلاسه کړی، د ښاغلي حیدري وجودي څخه مې د مينې، تصوف او عرفان زده کړې کړي، د مولانا جلال الدين محمد بلخي رومي رح آثارو پراخه مطالعه لرم ځکه عرفاني اصطلاحات مې د شعرونو غټه برخه جوړوي، همدا لامل دی چې زما د شعرونو غټه برخه د ظاهري معنا پرته خپل عرفاني تشبیهاتو، اصطلاحاتو او مفاهيمو لرونکي دي، دې ټکي ته مې ځکه اشاره وکړه چې ځنې اشعار د تامل وړ دي او بايد په لنډ فکر يې په هکله قضاوت ونه شي.

زه له ليکوالانو او اديبانو سره تر ډېره په اړيکه کې نه يم، ځکه ونه مې شول چې د هغوی نظر د خپلو اشعارو په هکله ترلاسه او تاسې سره يې شرک کړم، همداسې د اوس لپاره د خپلو اشعارو د چاپ مالي وړتيا نه لرم نو ځکه يې د سافت او يا PDF په بڼه خپروم. هر هغه وگړی/وگړي او يا ټولنه چې وغواړي له دې اشعارو څخه گټه پورته کړي او يا يې په هر ډول خپاره کړي د ليکوال د معنوي حقوقو په پام کې نيولو سره د گټه اخستنې حق لري.

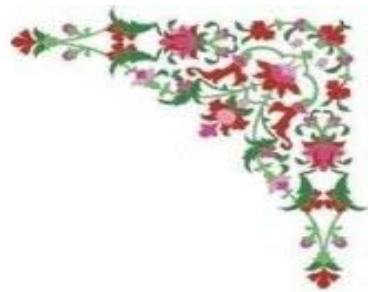
دا زما لومړنۍ شعري ټولگه ده، تر دې وړاندې مې د ښاغلي جان ادير John Adair د The Leadership of Muhammad او د ښاغلي ذاکر نايک Quran and Science کتابونه ژباړلي خو هغه هم لا چاپ شوي نه دي.

دراڼه لوستونکي کولی شي زما د شعرونو په هکله د هر ډول څرگندونو او خپل نظر شريکولو لپاره د saleemrlung@gmail.com برېښنالیک له لارې اړيکه ټينگه کړي.

په مينه

سليم ږنگ

تنهائي ده زما سيال د تا د حسن
ټول آسمان دى زني خال د تا د حسن
فربنتې يې له ازله ځينې شميري
بې انجامه دى کمال د تا د حسن
اووه آسمانه څو تر پښو لاندې کېږدي
بنکاري نه ورته جمال د تا د حسن
فرش و عرش واره ورکېږي په کې هلته
چې منصور ويني وصال د تا د حسن
ته الف نه يې تر يا د بنبايستونو
لمر لمبه شو له شال د تا د حسن
هر حسينه يو سې ساتي په درشل کې
رنگ دې سې کره چې کړي قال د تا د حسن

د آدم خاوره چې خټه په اوبو شوه
د غیرت نامه له هغې ورځ پښتو (۱) شوه
انبیاء له پښتونواله وتی نشول
پښتونواله کلمه د مېر نو شوه
ما قرآن کې بې پښتو څه لوستي نه دي
خدایه ستا ژبه هم دا د لیونو شوه؟
په جنت کې به اعلان شي چې پښتو کړه
پښتو وایه د دین لیکه په پښتو (۲) شوه
عزرائیله د پښتو جامه کې راشه
ساه مې وړاندې څار له ټولو میلمنو شوه
د پښتو دښمنه واوره ورکه نه شي
که هر څو ړنگه د کرکو په لمبو شوه

۱: نوم، پښتونواله

۲: پښتو ژبه

کوم شهباز مې بيا د زړه تار ته ترنگ ورکړ
بيا مې چا سپيره غزل ته مست رنگ ورکړ
ای صاحبه د پيالو د تريخو ميو
اسويلو ته چا د وصل آهنگ ورکړ
چا؟ چا؟ بيا ماتې بنسټې د زړه کرې ټولې
چا ملنگ ته د سرو شونډو قلنگ ورکړ
چا مې بيا خاورې په ميو کرې راټولې
چا په ليچو خپل بنگړو ته بيا شرنگ ورکړ
حقيقت چې په مجاز کې هويدا شو
ابراهيم ته چا صورت د پتنگ ورکړ
خلک نه پرپردي د خپل د غولي سپی هم
تا په يو غنم اغيار ته خپل ړنگ ورکړ

د گل په نبض کې ساه بسمل بڼکارېږي
د لمبو او بڼکې زړه له تل بڼکارېږي
بڼکارېږي زلفې دې پرېشانه ولې
هنداره زما د بخت ول ول بڼکارېږي
د شگو کور دی اسوېلو جوړ کړی
که د ارمان سپیره محل بڼکارېږي
تسه پیاله وه زړه یې پرک چاودلی
سرخي په سترگو کې څه چل بڼکارېږي
د شفق ناوې په سر شال سور کړی
خروب په وینو دې گوگل بڼکارېږي
چا ته انځور کړې ته نقاش د ازل
که د مجنون زړه له ازل بڼکارېږي
رنگه دانې د سرو یاقوتو دي که
څوک دې په خیال کې د غزل بڼکارېږي

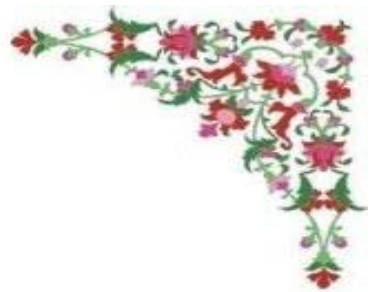

عقل او عشق (زړه)

عقل دوزخ دی سرې لمبې دی ډار دی
زړه د الست ساقي منصور دی ډار دی
عقل تر عرشه ځي د خره په مزله
زړه يو وزر تر عرش او کور د يار دی
عقل بنده دی د بنده په زنجير
زړه د پاچا د پاچايانو پلار دی
عقل د زړه سره جوړپېري کله
عقل له خاورو زړه د روح ديار دی
عقل شداد دی د نمرود پاچاهي
زړه ابراهيم دی جنتي په نار دی
عقل په ځان کې ورک دی ځان نه ورک دی
زړه گلستان دی هر يو گل دی خار دی
عقل چې وايي زړه يې کله مني
چيرته د خره غږ چيرته خوږ ستار دی

عقل او زره شمس و حجر غوندي دی
عقل تياره دی د پندو سهار دی
عقل کافر دی خو مومن نه دی زره
زره خپله دين دی د قرآن دستار دی
عقل سجدي کوي خدای نه پېژني
زره د ساقي غېره کې غاړې هار دی
زره خپله جام دی او ساقي و می دی
زره ميخانه ده د ايمان سينگار دی
پنگ پل په عقل ېردي د زره سره ځي
قاب و قوسين دی زره اسرار اسرار دی

پښتنې ملالې!

له ازله زه مين يم

ستا په خال او ستا وصال ته

خومره ډېر دامونه ايښي

له درشله ستا جمال ته

پښتنې ساقې اغلې

ما په دين ايمان منلې

لږ مسكې شه اې ملالې

سليم، ږنگ شو ستا کمال ته

را ته ووايه چې ستا يم

احرام وتره زما خال ته

زه به خاورې په سر باد کړم

تا به هر لمانځه کې ياد کړم

ته وحشي زلفې خورې کړه

وايه! ږنگه راشه جال ته

لا دې تنی شته په گریوان کې ښکلې
کافره نه یې په ایان کې ښکلې
مینه نازکو ښکلیو کار کله دی
بلده نه یې په تاوان کې ښکلې
چې د منصور وینې نکریزې نکړې
کله به ما دا خپل جانان کې ښکلې
قسم په شنه خال ستا د سپینې زې
که یې د ږنگ په عشق کې وران کې ښکلې
ستا د وفا چیرته هنر ښکارېږي
چې دې د شونډو جام پنهان کې ښکلې

دلته دې بناړ کې ټول تنها دي د پردو غونډې دي
دلته دگل پانې تيرې دي د اغزو غونډې ديږي
دلته مومن په سر صليب لري په ژبه "يس"
دلته کافر په سر لمبې لري ډېوو غونډې دي
مينه يهود مينه ترسا ده په کعبه کې نشته
دلته هر زړه حجر حجر دی د کعبو غونډې دي
دلته سلام په چا کول له آبرو تيرېدل
دلته روغېر د مهذبو د غويو غونډې دي
دلته ناپاک پاکو شرابو ته طعني ورکوي
دلته پاکان دمهاجر د آبرو غونډې دي
چيرته چې هر پل نفرتونه سرخازې جوړوي
د ږنگ غزلې گل له زړه وتو وږمو غونډې دي

گوندي په خوب کې دې ژړلي دي نن
چې نن له سترگو پرېوتلی ښکارم
په هيڅ بازار مشتری نه لرمه
ستا اسويلو آزار وهلی ښکارم
زما جنازه ستا انگو کې ده
د زرخدان شاه کې لويدي ښکارم
د عشق شهيد يمه مزار نه لرم
د جنتو دوزخ سيزلی ښکارم
پنگه فلک ارزان پلورلی نه يې
د زلفو تار سره اوبدلی ښکارم

زما نه وړاندې زما سيوری آيينه بڼکله وي
د مخ سحر دې چې د زلفو تيره شپه بڼکله وي
د مينې ښار دې سپورمې نه لري او لمر نه لري
په دې کوڅو کې اغزي تيرې مې سر پښه بڼکله وي
دلته آذان د ميکدې نه د پيالو نه راځي
زما تندي د ساقې سترگو پيپانه بڼکله وي
د مسلمان د لباسي ايمان د رنگ غوندي دي
د تا سلگۍ چې يې زما لمبه سينه بڼکله وي
ملا مې د مينې د سپورمې غوندي ماتېري ځکه
د نن سبا لوظونه مات د وخت شپه بڼکله وي
د ږنگ د ماتې ځوانۍ غږ د مات رباب غوندي دی
څنگه به مسته شي چې تاري يې انديښنه بڼکله وي

تار د زلفو له سپوږمۍ نه پرېوتلی وو په ځمکه
مستو جوړ کړو ترې ستار او زاهدانو لار کړه ورکه
پرنگ او بدل په خپل دیوان کې سپاهي د هغو زلفو
کله جوړ شو ترې غزل او کله عشق نه په کې کرکه
کله خوب وو کله هوش وو کله زهر کله نوش وو
کله می وو کله جام وو کوثر کله هغه ترکه
کله کفر کله دین وو کله لار وه کله سحر
میخانه وه که مسجد وو له کوم جامه تپوس وکه
پرنگ ولاړ وو د منصور او د خیام د کوڅې منځ کې
چا ویل چې مسلمان دی ما وې کفر سر یې غوڅ که

کله د تش جام غوندي سينه د چا کنډره شي
کله په غورځنگ شي او آسمان پورې هم بره شي
کله داسې کېږي داسې نه کېږي پوهېږم نه
هو په ما قيامت شي چې مې خيال د چا تر سره شي
غم د خلکو لار شي او کوترو غوندي راشي بيا
ما ته مې د غم مرغه بې لاسه او وزره شي
واچوه شراب ساقی چې ډېر دا غم زغمی نه شم
زېږ شي رنگ مې چير ته چې د عشق کومه خبره شي
کاش چې عشق عاشق سره د غم غوندي وفا وکي
وژاړي خدا کې هم خدا يې هم نظره شي
ای د ږنگ سپيره غزله مست شه په شرابو کې
وکره منصورې نارې چې عشق هم در په دره شي

آدمه ! تا چې څه گلان کرلي
هغه گلان لا چا رېپلي نه دي
د تا گناه او خطا پاکې شولې
زموږ سجدهې لا چا منلي نه دي
گنې دا ټوله کيسه مونږ ته وله
څوک له جنته چا شړلي نه دي
زه دې دوزخ او عذاب نه منمه
موږ د تقدير اوراق ليکلي نه دي
زه د آدم گناه منلی نه شم
منم نه څه چې ما ويلي نه دي
زه دې جنت کې نه په څنگ کې اوسم
ما بې دوزخه څه ليدلي نه دي
انکر نکير دفتر ته اور واچوه
څوک مويه منځ کې اوسېدلي نه دي
درنه د ږنگ پښتون جنت کې غواړم!
پښتون ته چا لا تبت کتلي نه دي

گوره ! راته مه وايه پخلا به شم
ووايه، د تا ومه د تا به شم
تللي که آسمان ته ومه را به شم

وږم د گل چا له گل بيل کړی دی
چا له ستورو ځان ته اميل کړی دی
زما آسمانه ستوری دې يم ستا به شم
تللي که آسمان ته ومه را به شم

زه په تا په مينه دې باور لرم
نه لرمه صبر دا هنر لرم
صبر صبر صبر کې فنا به شم
تللي که آسمان ته ومه را به شم

مینی تقدیریونه سوزولی دی
مینی له آسمان ستوری راوړی دی
مړه به شم خو یاده په وفا به شم
تللی که آسمان ته ومه رابه شم

مینی زما مینی پښتنې زما
تا نه څار شه وینې پښتنې زما
مه اوږه له ږنگه نیمخوا به شم
تللی که آسمان ته ومه رابه شم

د شیدو غانونه گرځوي په ژامه
د نامه گپه یې هغسې وي خامه
استنجا کې به دعا د استنشق کړي
لوی مفتي شي چې په سر کړي خپل عامه
د ایمان او کفر مهر یې وي لاس کې
چې پښتون مشر پرې څنگه کړي بدنامه
الا الله ته دې پرېږدي نه لا اله کې
بس په بنځو پسې نښتی یې امامه
سترگې پرانیځه د وخت ځنې خبر شه
اسلام نه شي په اودس باندي تمامه
د مچۍ ځالي ته مه وره ږنگه گوتې
گنې غوڅې به کړي لاندي ستا د نامه

زمور مثال په اوسنی آسیا کې
سره غوښه سپیو د قفس په خوا کې
که شو هډوکی هم خلاصی نه لرو
سپی هم کیدی نه شو د سپو نڅا کې
دا د سیاست او د قدرت جگړه ده
مور د خرگوش په خوب ویده دنیا کې
یو نه شو نه شو یو کېدلی نه شو
ورک به شو ژر د پټ غلیم بقا کې
سپی مه شه خو په لاس یې غاښ لگوه
د سپو په جنگ کې د کوتري غیا کې
د سر سړی مو په سر پاتې نه شو
دله دیوټ مشران شول پښتونخوا کې
بیا به تاریخ بیا به تیر وخت را نشي
رنگه راوینس شه نن شه نن په خوا کې

تخیل چې د مړو سترگو زما په سر شي
آوازي د مرگ مې پورته له هر در شي
لا ژوندی يم ما په مړو حساب نکړئ
جنازي د عاشقانو هر سحر شي
هغه مې چې د ساقی له گوتو خاخي
مرگ ته ساه ورکي اعجاز شي او هنر شي
خو چې شپه په میخانو کې سبا نه کړم
سوزوي مې لمر د چا د مخ قمر شي
عاشقان په ژوندو چا شمېرلي نه دي
د بانو له زور که کله خوک خبر شي
رنگ د تا په عشق کې مړو کې حساب شو
فال به نیسم که دې ښکار په شوخ نظر شي

زړه سره مې مه گنډه دا تار د زلفو خام وي ډېر
پام چې جام اوچت نه کې د مينې جام بدنام وي ډېر
دلته د بلال آذان د چا د بنگرو شور کې وي
دلته خال کعبه شي خو طواف لره يې دام وي ډېر
پام کوه چې دلته د کوثر ساقي خپل جام سره
سر له تنه غواړي که د تنده د دې جام وي ډېر
عشق د پتنگ سر خوړل دي عشق د شمعې زړه سوزل
عشق کې منصورې ويل وي هر منصور ناکام وي ډېر
عشق به دې لمبې کړي ږنگه او لمبې ايرې شي بيا
باد به دې ايرې يوسي مرو سترگو ته دې پام وي ډېر

رانجه په سترگو دوه لاسه مه وهه
په خامو شونډو دنداسه مه وهه
مین ظالم وي ډېر به پاتې نشي
سره د سرو شونډو د پاسه مه وهه
چپچل په غابن د سرکو شونډو توبه
سره مرچکي په پتاسه مه وهه
په یارانہ کې خو بنگړي ماتېري
هومره غوصه ! دیگ په کاسه مه وهه
عشر کې ړنگ غریب ته شونډې ورکه
د نیلام غږ په نخاسه مه وهه

نخاسه (عربي) = منډيي، بازار

سترگو کې اوسېږي د اشنا کيسې همدومره وي
پرېوځي په گړپوان د چا، وفا کيسې همدومره وي
پل له کاروان پاتې شي په نرمو نرمو خاورو کې
مرگ و ژوند يادېږي خو رښتيا کيسې همدومره وي

پاتې نه شوه لاره ما يې ډېر لمن ته وژړل
گل سره د پرځې او سبا کيسې همدومره وي
يو بل ته چې وسوزي د شمعې پتنگ مينه ده
عشق کې د لوظونو د بقا کيسې همدومره وي
ټولې نشي څومره چې د مات زړه ټوټې ټولې کي
مينه کې د پاتو د دنيا کيسې همدومره وي
زه او تنهايي زما د اوبنکو سره وژاړو
نه ووځي له زړه نه د ژړا کيسې همدومره وي
رنگه چا ته مه وايه چې څومره پرې مين يې ته
وسوزه په زړه کې د وفا کيسې همدومره وي

نه، سرو نه ماتېري
چې دوه خرونه سره مست شي
ملتونه خاورې کېري
د قدرت تېري چې پست شي
بیزو خويه رهبر داسې
لکه توره چې له جست شي
د ناپوهه ولس مشر
د شيطان له سوتې هست شي
پتې سترگې پسې درومي
د راندو لاس ته چې دست شي
يرغمل شي ړنگه پوهه
چې جاهل جاهل همدست شي

برخي زما د زلفو شپو لاس کې دي
د لمر ختل دې د کتو لاس کې دي
ته به له ناز مخ ته لاسونه نيسي
ننکلاوې ستا د پټېدو لاس کې دي
د مين زړه ماتې نسکورې پيالې
په شونډو زلفې پرېوتو لاس کې دي
د زني خال کې دې ورک زړه لټول
چېر ته چې ستوري ورکېدو لاس کې دي
نادان هوس د زلفو دام ماتوي
عقلونه خام د شونډو سرو لاس کې دي
د ږنگ د خيال هنداره ستا ډکه ده
غزل ليکل د خاطر و لاس کې دي

زه د خالونو د شمېرلو په هنر پوهېږم
له شونډو جام د اخستلو په هنر پوهېږم
د انگو د سپينو زرو نه روپۍ جوړوم
په يوه روپۍ د ځان پلورلو په هنر پوهېږم
په تيره زړه د معشوق ورته بانه تېزوم
زه د خنجر د نازولو په هنر پوهېږم
پېزوان ته وينې وركوم چې پښتنه سياله شي
په خپل فتوا ځنډۍ ختلو په هنر پوهېږم
اوربل ته چل د خرخشو بنسيم وړمو سره زه
په پرهر زړه مالگه وهلو په هنر پوهېږم
د چا د مړو سترگو څپو ته توپانونه راوړم
په مړو ژونديو د وژلو په هنر پوهېږم
له تار د زلفو نه رخسار ته تور كفن جوړوم
زه د رسمونو ماتولو په هنر پوهېږم

په صحيفو د سپين جبين باندې حلال ليکمه
د عشق مذهب اعلانولو په هنر پوهېږم
سيورو کې زه د دوزخونو زخمي زړونه ساتم
د شونډو نښو د ساتلو په هنر پوهېږم
دې ځيگ پښتون ته څه د مينې آيتونه راوړم
د ميخاني د آذانونو په هنر پوهېږم
خپله پگړۍ د عشق د زلفو سره کلکه تړم
د نفرتونو ورکولو په هنر پوهېږم
د عشق فتوا ده چې د ړنگ غونډې پيالې پورته که
نشه نشه جنت ته تللو په هنر پوهېږم

هنداره گورم چې يوه شېبه په ځان وځاندم
په عقل مينه په مذهب کې ورک انسان وځاندم
عقل مې وتړي په يو زنجېر او مينه په بل
زه په جنت کې هم شلېدلې خپل گړېوان وځاندم
هنداره گورم خو لوگي لوگي هر څه ښکارېږي
په سوي عقل سوي مينه او ايمان وځاندم
څوک خدايان خپله جوړوي څوک د چا خداى شي خپله
زه هومر ډېر د خدايانو په دوکان وځاندم
په يو وزر باندې رسېږي منته پورې څوک
د چا د خط و خال د مينې په فغان وځاندم
انسان په عقل ځناور شو عجيبه نه ده دا ؟
زه په بيزو له کهول پوهانو د زمان وځاندم

که یې هنداره د پردې خښتن توتیه توتیه کړه
زه به په ستر مفتی د کلي په وجدان وځاندم
هر چا په هر رنگه انسان او خدای ډال کړی ځان ته
له درده زه په دغه گټه او تاوان وځاندم
هر چا تر وسي د دنیا او دین په نوم پلورلم
اسیر مرغه وم د قفس په شنه آسمان وځاندم
لکه ملا چې جنازې باندي یاسین ووايي
"رنگه" افغان ته دې په چغو او افغان وځاندم

شته دی خوڪ په ميخانه کې؟ چې په ما باندې ثواب کړي
په شراب کې مې اخته کي بيا مې اور باندې کباب کړي
بيا مې توکی توکی سوی بدن ميو باندې غوړ کا
بيا مې وارتوي لمبو ته دو چندان ثواب حساب کړي
چې زه نيست شم ميکده کې د ساقی په عشق به هست شم
په پيالو کې به اوسېرم مست به نوم زما شراب کړي
د رندانو په محفل کې به زما پيالې جنگېري
خوڪ به کفر را ته وايي خوڪ کوثر را ته خطاب کړي
ژوند هغه چې خوڪ شراب شي د ساقی په شنه پياله کې
نه خواږه تانده انگور چې مچان خوږ پرې خپل لعاب کړي
که ساقی ته رسېدل وي د عشق ژرنده کې ځان دل کړه
خو هستي خپله ږنگ نه کړې عرش ته پورته خوڪ تراب کړي

لکه ټټار يې په خټک جوړوم
له ماتو تورو ځوان هلک جوړوم
د عشق او عقل له انځورو څخه
د رومي روح او د خټک جوړوم
د زلفو تار او د بانو په ستنه
ړنگې پښتو ته غزل کلک جوړوم
چې د پښتو ناوکی سياله کرمه
د نظم مخ ته يې نمک جوړوم
څو په سجده شي هر کافر د پښتو
په صحيفو يې ورته شرک جوړوم
که لر او بر جانان پښتو هېره کره
ړنگ ته مزار له لمبو ډک جوړوم

خلک د عقل پسي تلل خو زه وفا پسي تلم
ځکه ټول بل خوا ته روان ول خو زه تا پسي تلم
بنکارېدم چا ته مسلمان کله کافر بنکارېدم
کله به تلمه زه مسجد کله مينا پسي تلم
په گل اغزو په ميکدو او په پيالو کې ته وې
ته په هر څه کې بنکارېدې ځکه هر چا پسي تلم
تور دې د ميني څومره خوږ و چې کوثر به نه وي
زه د منصور له نسله وم د هر رسوا پسي تلم
مزل د عقل د خره چرته او د عشق د دلدل
د تريخو ميو په وزر دې منتها پسي تلم
"رنگه" په مینه کې ودان شوې خو هوس بنکارېدو
ځکه پتنگ شوم په لمبو د درد دوا پسي تلم

پښتنې پېغلې (ملالې) - !

غږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

دروند د خادر له دغه شين آسمانه
د تورې پرک دې له دې لمر روښانه
د پښت تاريخ د زمرو ځاله يې ته!

غږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

لاس کې انوار لرې موسی پښتنې
د آسمانونو مسیحا پښتنې

د جهالت تيرو مشاله يې ته

غرږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

د سر په بيه مينه مينه کوي
د خدای رسول سره له دينه کوي
زما عايشه د دين جلاله يې ته!

غرږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

کله نازو شې زرغونه شې کله
د پت پتنگ او هم ډپوه شې کله
ثاني د نشته يې مثاله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

د نورو خلکو نارينه نه زړه
د ننگ مورچل هر يرغلگره لره
د "پنگ" وطن بدر جماله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

- د ميوند د ننگيالی ملالې د حماسې د ۱۳۵ مې کليزې په وياړ، ملالې رح
او ټولو افغانو او پښتنو پېغلو ته ډالۍ.

څيرې گرهوان کې چې ساره ښکاره شي
رنگ به په رنگ کابل کې څه ښکاره شي
د تاله سترگو نه پرېوتی یمه
څه به په اوسکو کې اوبه ښکاره شي
په تور د مینې د رسوا شوم هسې
لکه رانجه چې په لېمه ښکاره شي
معشوق که څومره کبرجنه شي خو
کله لیده په مخ درانه ښکاره شي
خندا د ناز دې اثر هومره لري
مسکا په مخ دا ستا د مړه ښکاره شي
د گل په مخ پرڅه د گل اوسنکه ده
څاڅکي کې یوه نړۍ خواله ښکاره شي
قلمه مه څېره د "رنگ" زخمي زړه
په کې به مات د چا بانه ښکاره شي

چې در ته گورم تخيل زما غزل غزل شي
شمعه شم وسوزېږم رنگ زما بدل بدل شي
شمه هنداره تا ته گورم تا کې ټول شمه ورک
او هر ذره مې ستا ذرې ذرې ته غل په غل شي
خيال ته وزر د هما واغوندم چې تا ته درشي
تاو شمه مات شمه سکاره شمه اوربل اوربل شي
لمر شم چې پرڅه دې د شونډو درنه غلا کړمه زه
خو شم شبنم ستا په گړپوان ذرې ذرې تل تل شي
لکه خالونه دې په مخ "پنگ" پنگ ذرې ذرې شي
چي په محفل کې دې په غلا را ته کتل کتل شي

هومره غرور! خو په تا بڼه بڼکارېږي
تا کې ایرې شوم تا ته څه بڼکارېږي
را نه رخسار په پلو مه پټوه
بې له تا هېڅ نور ما ته نه بڼکارېږي
دا غرخنۍ سترگې او مړه کاته دې
په سل پردو کې هم پراته بڼکارېږي
په شونډو ته چې سالو و نازوې
زلفې د تورې له غم مړه بڼکارېږي
ته په دروغو ږنگ ته نه مه وایه
د تا صورت زما له زړه بڼکارېږي

چې ځې په تلو کې خپل هنر د هېروو را زده که
د زړه بدل کې چل د غم د ورکولو را زده که
د ارمانو اړو ته څنگه طوفاني برخه شم
د شمعي ژوند د خپل گوگل له سوزېدو را زده که
چې د دروغو صحيفې مې له رښتيا خوږې وي
په نن سبا را ته ژوندون په تش وعدو را زده که
چې ښه پرې پوه وي او بيا هم ورته سجدي سجدي وي
په عشق کې داسې صنم چا ته جوړېدو را زده که
په کومو لارو چې د کډې له دې چم تللي دي
په هغو لار پاتې کېدل دې له وړمو را زده که
روح يې په رگ رگ کې چې خدای به چير ته ځای کړمه زه
چې را کې نه وي را ته خيال د بېلېدو را زده که
نه د ايمان خلاصېدل نه له صنم غواړمه
ړنگ يم په کفر کې ايمان د اوسېدو را زده که (۱)
(۱) اشاره ده طبيعي کلمې ته

زما د الست د جام مستي ده چې فنا نلري
د "الا الله" او "لا اله" هم هيڅ پروا نلري
چا چې الست کې د ساقي جام ته لبيک کړی وي
داسې ميخور منصور ته دين کفر مانا نلري
په هر ذره په هر قطر په هر ساه کې ساقي
که په هزار پردو کې پټ شي پټېدا نلري
ساقي له چا نه به ته کومې دروازې بندې کې
ستا در ته نشته هسې لار چې منته نلري
که دې مسجد که بتخانه او که په بل ځای لټوي
مقصد خو ته يې د پندو تگ څه خطا نلري؟
ساقي ساقي راشه دا ټول ضعيف انسان وبنه!
حتي فرعون او عزازيل هم څوک يې تا نلري
د پنگ به ونه منې دا چې کيسه ختمه کې ته
تا چې مني هغه احمد او مسيحا نلري

هم له تودو هم له سړو راووخو
د تاريخو له ځولنو را ووخو
د وخت جلاد را ته ځندی جوړوي
د عزرائيل له ارادو راووخو
هر څو که مونږه مړه کوي دا خلک
موږ به له هرو هديرو راووخو
چې يې شړلي له بنارونو يو موږ
لکه اغزي په دښتو غرو راووخو
د نازولو تمه نه لرو خو
په څه له خپل کليو کورو راووخو
تا ته به موږ اغزي د سترگو ښکارو
خو موږ ښکلا يو په رانجو راووخو
په تپتو سترگو را ته مه گورئ چې
په يون د سترو پښتنو راووخو

که یو خوشال او احمدشاه پیدا کرو
ساه شو له تورو تورو زړو راووځو
غلیم که پوه دی موږ کم عقله نه یو
خو څنگه موږ له خپل پښتو راووځو
خاورې به شو خو واورئ ورک به نه شو
پنگه په ننگ له جنازو راووځو

چا وې چې ډېر سرې دا اور سوزوي
د بڼکلو شونډې د زړه کور سوزوي
شېخ چې جنت وايي او شخوند تيروي
گونډې دوزخ به تش دا نور سوزوي
تنکي شراب زما زاړه زخمونه
ساقې ما ستا دغه ټکور سوزوي
نن مې د ټول کلي په مخکې بڼکل که
په تش لوظو دې ما پېغور سوزوي
چې به رښتيا سرې شونډې را کړې که نه
دا نادان شېخ خو مې په تور سوزوي
پرڅه د گل يا ستا د شونډو په سر
نېمخوا پڼگ دی چې هر لور سوزوي

رهبري د هر سرکوزي دنده نه ده
د اوبو په زور روانه ژرنده نه ده
بصيرت بويه که غواړي بوميا شي
هره پکه ټنډه ستره ټنډه نه ده
د ملت ژغورل د وخت په حادثو کې
زلزلو نه ټينبسته هر خوا منډه نه ده
د شپانه کمال په غټو سپو کې نه دی
خو د سپو ونډه بېخايه ونډه نه ده
سترو سترو پښتنو تاريخ کې ړنگه
گوډاگو کيسه اوږده ده لنډه نه ده

تش په مینه باندې خاورې گ—وهر کېږي
چې رانجه شي تیره وړ د ن—ظر کېږي
خـر او سپی به په څه زده کړه انسان نه شي
خو انسان په لږ غلقت باندې خ—ر کېږي
که دوزخ دوزخ لمبې غواړې جن—ت شې
د خلیـل د توکل په اثر کېږي
د ساقی تر عرشه لار د یوه گ—ام ده
خو تر لاسه د مرشد په وزر کېږي
که په ځان کې دې ورک خدای غواړې پیدا کړې
د غریب—نواز د خاورو په در کېږي
پنـگه سپی د در د واړه اولی—اء شه
چې د دوی له لاسه زهر کوثر کېږي

کنډاسو ژامو کې چینجــــن غاښ پوښ د زر اغوندي
خومره چې سپک وي د درنو پگړۍ په سر اغوندي
گوډ خـــــــرونه دلته بومیا دي د تازي آسونو
د پاچاهانو خول اکثر د کلي خـــــــر اغوندي
په زړه داغلی غاتول تښتي په مېــــرو کې اوسي
اوږې د ناز لمن د نېــــکلو په گــــودر اغوندي
د وخت په تله نن درانه خلک چې سپک را خپــــږي
مړیومي دم جولا جامو ســــره گوهر اغوندي
د معجزو وختونه تېر دي خو دې ږوند پښــــتون ته
تېو مزاجـــــــه شېخ د سپین دلدل وزر اغوندي
جگړه د فکر وه پښــــتون په کې ډال شوی و چې
دمان مشران شول او چپــــن د پیغمبر اغوندي
ږنگه راوینس نه شو ما ډېر په غوږ کې ووی ورته
تول د دښــــمن دي خو جامې دې د دلبر اغوندي

زما نظر په سپینو پتوه
سترگې دې ما نه په کمخو پتوه
هومره چې بنکارم هومره نر نه یمه
مخ دې له ما په څه پلمو پتوه
دا خوني غشي داعشي بانه دې
د تورو سترگو په رانجو پتوه
د سترگو تور چې دې کعبې شرموي
دا گناهکارې په لېمو پتوه
دا بنار د حسن نه بيزاره کړو چا
کور د پښتو په نفرتو پتوه
رنگ دې بېزړه دی ساقی پام په کوه
غلی نظر دې له پردو پتوه

د عشق تور ته دې سلام وي
چې اعدام وي چې اعدام وي
د بې سرو په محفل کې
عقل جرم عشق انعام وي
د خوشال په ميخانه کې
د حمزه د غزل جام وي
د غني ليونو ميو
باندي مست سکنی ماينام وي
د حميد د خيال نازکي
ساقی، عقل د خيام وي
د رحمان د عشق لمبه او
د رومي سوی کلام وي
په سماع کې سپوږمی ستوري
په هر دام کې نوی دام وي

ملايکې هم راغلي
تماشې ته يې تمام وي
دلته شاه د زمانې هم
د کوثر د جام غلام وي
واړه خام هلته پاخه شي
پاخه واړه هلته خام وي
د (يس) په ميو محوه
سي پاره په "الم" وي
لا اله الا الله د

پښتنې ساقی کھول قام وي
هلته "رنگ" ځندی کوي چې
هر منصور ته دا انعام وي

خدایه کافر نه شم انسان د پیژندلی نه دی
د ده په کوم کار چې شیطان هم شرمېدلی نه دی
هغه انسان چې ملایکو ته تا وپېژندو
خدایه! تر اوسه خو هغه انسان راغلی نه دی!
خدایه په نن سبا به غږ داسرافیل وارو
بې له څو تنو قرآن چا رښتیا منلی نه دی
مور له قرآنه تش دا ږیره او پگری اخستې
زموږ د کلي مفتي هم ښه سم ویلی نه دی
گوندي جنت دې د کابل غوندي سپېره پاتې شي
دومره پوهېږم ځناور ته دې ساتلی نه دی
فلک د لمر خراغ بل کړی او انسان لتوي
گوندي جنت نه د آدم هېڅ راشپلی نه دی
خدایه ته هم لکه ږنگ تل ارمان په زړه پاتې شوې
ما په صورت انسان خو په معنا لیدلی نه دی

کاش چي مرگ د ساه وتل ول
اوبنکي سترگي ژرېدل ول
کاش زنجير تش حسارت و
کاش دروغ په تش ويل ول
کاش بنايست وي په رخسار کي
کاش خوښي په خندېدل ول
کاش ايمان په الا الله و
کاش جنت په لمونځ کول ول
کاش گناه وه تش مردوده
کاش کافر تنها خپل ول
د شيطان کلي معلوم وو
په صورت انساڼېدل ول
کاش چي شپه تنها تيره وه
کاش په ورځ د لمر ختل ول

کاش د خدای مکان معلوم و
تورې تیرې ماتول ول
کاش چې لارې ډېرې نه وې
کاروانونه بې منزل ول
زاهدانو ته دوزخ وو
جنتوته هم سپزل ول
د وارو وارو خدایانو
خونې واره پنگېدل ول
کاش او کاش چې جام حلال و
ننه باندې یو کېدل ول
کاش چې پنگ لیونی نه و
نه یې شعر نه لیکل ول

را ته دې نښې د رخسار راکه
راکه د زلفو نه دې تار راکه
چې د اوربل نه د ستار جوړکم (کرم)
ياغي باغي زلفې په وار راکه
نغمې د هجر زما ډېرې زده
غزل د وصل د سهار راکه
نورې پيالې په ما اثر نکري
نشي د سترگو د خمار راکه
مقطعي (مقطع) ته ورسېد غزل د ژوند
خال هومره ما ته تش ديدار راکه
منم چې وړ نه دی د هېڅ څه پڼگ
په سرکو شونډو کې مزار راکه

د خدای ج سره خواله

ساقی چې هر څه کې اوسېږي څه حرام ولې وي
څوک د زاهد کړو جنتي، دوزخي جام ولې وي
مستي مستي ده که په جام وي که په حی وي یا هو
کارونه واړه ستا په لاس دي څوک بدنام ولې وي
ولې دې واخسته شیطان نه توبه او بښنه
ای عادل خدایه ستا په وړاندې څوک ناکام ولې وي
څوک دې په یو دانه غنم له خپل جنت شړلي
څوک د ملکونو په غلاگانو هم نیک نام ولې وي
خدایه ازل کې د لیکلی قرآن او بختونه
دا فرعونیان به مسلمان دلته تمام ولې وي
خدایه د ږنگ بې ادبي په خپل جلال وښي
دا خو پوښتنې وې د زړه دا عقل خام ولې وي

چې پیدا شي لیونی وي لیونی ستر شي او مړ شي
چې پښتون بچې خوک مړ کي پرې په خپله پښتون پر شي
ته یې وژنې زه یې وژنم بل یې وژني ځان هم وژني
مودې وشوې چې مړ نه شو څو په وینو کې ککر شي
هدیرې مو واړه ډکې په جنډو د شهیدانو
دغه خر پښتون به کله د ساده مرگونو وړ شي
لکه ټولې سپینې حورې چې پیدا دي پښتنو ته
چې د حورو خبر راشي لیوني بیا ورته خر شي
رنگه زه قاتل د ځان یم زه د چا گروان ته لاس کړم
چې قاتل مې هم پښتون دی، بیا پښتون په پښتون مړ شي؟

غوټی دې نور وي دا اغزی پښتون دی
چې غیرتي دی لیونی پښتون دی
دوی د بنایست وي مور ساتونکي د دوی
په ننگ و نام د بل سوی پښتون دی
پاخوه مړي شاهان وپوښته ترې
وايي به تش یو مېرني پښتون دی
ورو خدایانو ته سجدې نه کوي
داسې کافر او نر سرې پښتون دی
چې ورته سپک شي نو جنت نه مني
داسې بدمغزه ننگیالی پښتون دی
که ټول جنت ته ځي پښتون دوزخ ته
رنگ دوزخي دی لومړنی پښتون دی

پښتو

لکه قرآن سوچه سوچه که پښتو
د زردشت اور شه او لمبه که پښتو
سترگې ړندې شه د ملا او زما
په خپله غېږه کې ویده که پښتو
د غرنۍ کوچۍ د شونډو په خپر
خوږه خوږه لږه سپره که پښتو
په هېڅ آیت یې حرام ونه گڼې
وطن ساقي ترخه پیاله که پښتو
زه دوزخي څه او پښتو دوزخي
اغیاره نر شه او لمبه که پښتو
ړنگه دا ژبه او دا خلک نه مري
کنه پښتون خپله هم مړه که پښتو

ساقی خورو ورو وپښتو سره د څه ترلي
مسکی مسکی سترگو پیالو سره د څه ترلي
چې په طواف کې په سجده کې توبه نه شم کوی
ترخو ترخو جامونو شنو سره د څه ترلي
بېگامه مې شیخ له میکدې نه په راتلو لیدلی
په جام د جام د لگېدو سره د څه ترلي
زموږ د کلي آذانونه میکدې نه کېږي
ماتو په لېجو سرو بنگړو سره د څه ترلي
شیخ و زاهد صوفی او زه د منم
دا هومره ډېرو لیونو سره د څه ترلي
هونبیار د ډېر کرل څوک سفر ته د حجاز کله ځي
تورو خالونو انگو سره د څه ترلي
چې ږنگ په اور سوزېدل غواړي جنتونه پرېږدي
دې سویو سویو اسوبلو سره د څه ترلي

خبره په پښتو او نه افغان باندې جوړېږي
اسلام د هم پر ځای وي بس انسان باندې جوړېږي
فکرونه انساني شي نو ټولنه انساني شي
مذهب هلته انسان لره قرآن باندې جوړېږي
په انس باندې چې خاوره تر څو خټه د چا نشي
دا بیره سترگې زلفې هم حیوان باندې جوړېږي
ملت دی او که قام دی که دا ژبه ده که رنگ
یوکېږی خو د مینې په زبان باندې جوړېږي
ملت د عاشقانو ملتونونه جلا دی
ای ږنگه ستر انسان په عشق ایان باندې جوړېږي

نه ډارېرم نر يمه پښتون يمه
نه مړ کېرم ساه يمه ژوندون يمه
هر خو که د وخت گزار خپلی يم
زه د آزادۍ د چغو يون يمه
خيري گروان لوخي پښې مې مه گوره
زور د شاهين عقل افلاطون يمه
سوبه تش په تورو غشو نه کېري
زه زمري يم زور يمه جنون يمه
يو څه کې اغياره در ته پاتي يم
نه لرمه مشر چې زيون يمه
خوب نه دی يو کېري پښتانه ړنگه
زه د سکندر قاتل پښتون يمه

زما هر غړی اباسین وایي خیبر یادوي
اخواد کرخې مې لېمه سترگې د سر یادوي
که یې باغي بولې ترهگر او یا غدار یې گڼې
خو هر افغان به یو افغان په لر او بر یادوي
پنځه زره کلونه چیر ته اویا کاله چیر ته
د داسې ورونو بېلېدل به نو کوم خر یادوي
زه د انگریز د پنجابي نه هم گله نه لرم
د قام په ننگ مې غدار نن پښتون رهبر یادوي
خو مور پښتو پښتونستانه تېرېدلی نه شو
دا منصورى غاړه ځنډى وایي دلبر یادوي
مونږه بچي یو د سپین غر د سلیمان د غرونو
د پلار د تورې شرنګ مې هر بوتی او غر یادوي
رقیبه ړنگ مړ کړه که غواړې دا نعره غلې شي
جانان جانان پښتونستان په شپه سحر یادوي

تندی تروشه ما په دې ته خندوې څه
مدام يره ما له اوره يروې څه
که دې دومره وي ايمان په ککړۍ کې
نوې پېغلو ته سامان خپل غوروي څه
ای له مينې سره وړانه ای کرکجنه
په دې کرکه جانان خدای ته لټوې څه
څو هنداره کې لعنت په ځان ونکړې
لعنتي صورت په شونډو بڼکلوې څه
مناقو مسجد بند کړه محتسبه
د پاکانو ميخانه ته بندوې څه
رنگه اور په دنيا بل کړو دې چريانو
دې چريانو نه اوس څنگه خلاصوې څه

لکه نوی روح وتلی وی له چا نه
یا خانمرگی دې په ورو تیر شي له خوا نه
داسې زړه زما ودرېږي بیا درخېږي
چې تېرېږم په کوڅه ستا زړه ستومانه
هومره خوږ وي غږ د سترو سندرغاړو
ما ته ستا د کوڅې سپیو غږا گرانه
خومره نرمې چې د سپینو شونډو زور وي
ستا د کلي ماشومانو تیگې کانه
عشق که خومره هم ظالم شي ظالم نه وي
مینه خدای وي ږنگه څار شمه له خدای نه

په میخانه کې خاورې شوی اوربل څه ځوروي
شوی په رگ رگ په شرابو بدل څه ځوروي
په میخانه کې مې رسی د زړه ساقی واخسته
ای محتسبه لیونی یم عقل څه ځوروي
که اوس مې ووي چې جنت سره دې کار نلرم
وايي بېعقله یې بیا ته بېعقل څه ځوروي
لاړشه زما سره حساب ته د گناه مه کوه
برخي که شي نو نکره بدل منفعل څه ځوروي
د جام خوني سترگوته زه پنگ کله ټینگ نه شومه
زما بېچاره شهید زړگی له ازل څه ځوروي

زموږ د كلي ډم زموږ د كلي خان كړو كوم چا
خدايږو خوشحال يې كه پښتو پښتونولي ته ټينگ شه
خكه د ښار فاحشې ستر ستر دستارونه ترې
كوم نمازي به يې سجدو رښتينولي ته ټينگ شه
د منافقو تراويح دي ډېر كلونه وشول
خدايږو نبيان كه يې روژو او پېښمي ته ټينگ شه
كه دا ملا كه دا زاهد كه دا صوفي وي زموږ
په والله بالله كه شيطان يې هم سيالي ته ټينگ شه
رنگه عزت د بېعزتو په بازار خرڅېږي
خوك به د دې بازار بايع او مشتري ته ټينگ شه

تاك كه خومره هم اوږدېږي ځنار نه شي
چې پيدا نه شي هونبنيار نو هونبنيار نه شي
تعقل په سن و كال په عمر نه دى
ډانگى هر خومره كه زوړ شي ستار نه شي
هېڅ مكتب باندې ادب چا القا نكړو
بې ادبه با ادب په دستار نه شي
لكه رنگ د گل ازل نه جانان وركي
بيا بدل به په زحمت د مليار نه شي
ږنگه وتله خلك طمعه هومره ساته
تره كه خومره هم ظهير شي خو پلار نه شي

دا د يو عرب نصيحت دی خپل زوی ته چې ما په شعر اړولی خو د يو روښانه
انسان په توگه زه ورسره همغږی او هم فکره نه يم، ځکه جنسیت په تعقل او
شخصیت کې ونډه نه لري.

که مې اورې يوه خبر له زړه نه صافه
بې له ښځې څه ژوندون وي څه يې لافه
خو له ښځې چې د ژوند وي څومره گټې
دا بېرې ښځې د سپي غوندې بيا غاڼه
که د کله د واده فکر په سر شو
کړې به نه ته انانه بله منانه
حنانه او حداقه او پراقه ته
يوه بله ښځه هغه چې شداقه
انانه ښځه هغه چې تل شاكي وي
منانه په تا احسان کړي چې ناخوانه

حنانه به تل د مر مېره صفت کړي
پوره نه به فرمایش شي د حداقه
براقه به تل سينگار پسې زغلبړي
شداقې نبخې د ژبې د خدای ساته
رنگه نبخو باندي ډېر گوره لږ پېرې
يو صفت د جنت بنکلې نبخه پاکه

مورکې!

زړه غواړي مورې ستا لیدو ته کتل
اوبنکو کې اوبنکې ستا لېمو ته کتل
زړه غواړي مورې رېږدېدلې لاس دې
سوال ته اوږد شوی ژړېدو ته کتل
زړه غواړي مورې چې زه ځمه درنه
ته راپسې شې ستا راتلو ته کتل
زه غواړي "خیر دی بچی خیر دی" د تا
زما "خه ورکه شه" ویوو ته کتل
زړه غواړي ستا د مایوسۍ خبرې
زما د ویده وجدان کتو ته کتل
زړه غواړي ستا تیاکې پنبې مورکې
زما حامله غټو کولو ته کتل

زړه غواړي ستا سر توری سر مورکې

بیا بې ناموسه ستا بچو ته کتل

مورکې څار مورکې مړ نه شومه

هر چا دې سویو اسوېلو ته کتل

مورکې ما ړنگ کله ونه بخښې

تا سوال کوو ما دې لېچو ته کتل

شیخه خو چي د شرابو سره وړان شوې
ډېر بېلارې شوې كمعقله شوې نادان شوې
چا په عقل د ليلا لمن نيولې
عقل خر که (کره)، که د عشق په لار روان شوې
جام اوچت که د ساقی په نوم یې وڅښه
د منصور غوندې به وايې چې جانان شوې
چې جانان شوې ځان ته مه گوره بیا هلته
انالحق که هر ذره کې د خپل ځان شوې
رنگه راشه راشه مه تښته له عشقه
که طالب د یس جام د لامکان شوې

سترو نه د سترو طمه ولره
تسه کتوی سپک خلک به څه لره

سپک سره په خپله سړی سپک ښکاري
خروالا یادېږي څوک چې خره لره

نن سبا په جیب پورې تړلې ده
سم سړی شوده شي چې څه نه لره

دېر یاران ساتل که څه کمال ښکاري
ږنگ غوندې د یو وي غمی مه لره

غمی = غم بی

د عشق د پاتو امیدونه نه وي
د ماتو زړونو آوازونه نه وي
چې مې آواز تر تا ونه رسېدو
د ځينو ځينو قسمتونه نه وي
ته دې خوشاله وي چې هر چېر ته يې
زموږ ساه خېژي چې غمونه نه وي
آه بيا به هغه پخوانۍ نه شي ته
چې مې په سترگوکې نمونه نه وي
د ږنگ ناکامې مينې هېره نه شي
نور لرم څه که پرهرونه نه وي

منکسر نور جوړوي د بوډۍ تال
گنې يو دی زېرو شينو تورو سپين
د انسان جوهر او ار دی الهي
انعکاس يې خوک فارسي کړو خوک پکتين
خاوره ونه ميوه ټول دي له يو اړه
غوره نه دی خوک په خوند او خوک جبين
تسه مينه خوک بنده کړي خوک مولا
په جهان به پيدا نه شي ترې غټ دين
تفسير د ړنگ د محمد د دين دا
مينه، عشق او محبت عين اليقين

يو تار د زلفو يې ازل بل په ابد ترلی
ځکه له يو تاره تر بله رسېدلی نه شم
هغه وزر چې د مجنون و هغه دښتې غواړي
زه يې تش نور ته د بدرۍ مخ هم کتلی نه شم
چې پښتنه بله شيرينه نشوه گرم يمه زه
د نن فرهاد يم زرخدان په غره ختلی نه شم
د خال کعبې د زاهدانو خونې پنگې کرلې
که همدا خال وي نو سپېره جنت گټلی نه شم
وروزې، ليمه، سترگې، باڼه سره اننگي او شونډې
په ما جرگه دي محتسبه ستا منلی نه شم
معشوقه نقده ده ستا پنگ ته او جنت په شرطو
زه تل ناکام دا بل قهار هم ستا وهلی نه شم

یوازې سترگې پښتنو کې پښتنې پاتې دي
هغه حجرې تشو لېمو کې پښتنې پاتې دي

یوازې هغه پښتنه سوی گودر او کلی
سوی جنډې پاتې اېرو کې پښتنې پاتې دي

له هر لوېدلې دیوال چغه د ماتم پورته ده
بسمل ټیپې د مرو خولو کې پښتنې پاتې دي

د پښتونوالي تعریفونه مو اغیار را کوي
پښتنې کړنې سرخازو کې پښتنې پاتې دي

هغه د ړنگ ورکه، یتیمه او بې وځله پښتو
د تاریخ ورکو هظیرو کې پښتنې پاتې دي

هر چانه په هر څه کې چې پاتې دي
نه اوري کانه دي خوشې گاتې دي
دا د سترو سترو پښتنو زمان
څه چې لري هغه سترې لايې دي
خدا پرو په کې دين نه پښتونواله شته
پاتې بومي اوو ته تش غايې دي
ستر تاريخ او سپک حال ته مو وگورئ
ولې؟ نن په څه مو ملاوې ماتې دي
ويښ شئ اى د مرگ په خوب ويده خلکو!
هر چا جنگ کې ستاسې مړي پاتې دي
رنگه لا به نور پسې ذليل شې ته
لا خو د غليم ارادې پاكي دي

نور دې په رانجو کې په وفا د سويو رنگ نشته
ستا کعبه مردوده ده طواف ته يې پتنگ نشته

لاړه شه منسوخته يې د مخ کتاب د نه لولم
ستا د کافر خال سره زما د مينې جنگ نشته

هر تار دې د زلفو سراطونه د وفا ول خو
ای بېوفا خدايه د عشق اوس يې هغه څنگ نشته

ډبرې جنازې به دې په اور د شونډو وسولې
ای هندو مزاجې نور د هېر کافر ملنگ نشته

زه دې په جفا باندي خپه نه يم خو هومره چې
ژاړمه زرگي ته ستا چې نور په کې ستا ړنگ نشته

زما پښې د تړو نه دي
زه د عقل لیونی یم
دا کیسې د ویو نه دي
تر السته پخوانی یم
وم د نوح سره بېړۍ کې
په کنعان کې ځولنی یم
د یونس سره اوبو کې
د احمد سره ثوری یم
له هونبیارو یم بېزاره
زه مجنون یم صحرانی یم
زه پتنگ یم زه یم شمعه
نامراده سبانی یم
زه کافر یم زه مومن یم
زه هر څه کې لومړنی یم
چې پڼگ یا حی و یا هو کړي
بل منصور یم بېټنی یم

- بنځه -

رنگ له ورايه که مهتاب وي
حورو سپينو کې حساب وي
لکه گل وي بنايسته مخې
لکه خار يې خوي خراب وي
سپي ساتل ورځنې بڼه دی
زرزري بنځه کلاب وي
واړه ارز د انسان خلق دی
پاتې سوری وي سراب وي
لکه بوت چې ډېر اړين دی
خو چې تنگ وي ژوند عذاب وي
کوم چې خلق لري صورت نه
خواره تريخ لکه شراب وي

که صورت سیرت وي دواړه
هم خرما وي هم ثواب وي
خدایه ږنگ ورځنې ساته
که نبي د ستر کتاب وي

دا شعر مې د فکري جهالت په وخت کې لیکلی

چې شراب وي او شباب وي شيخه ته ولې سوزېږې؟
قسمتونه چا ليكلي؟ ته په څه په دې سوزېږې؟

نه به زه کله زاهد شم نه به ته په ميو مست شې
څه چې ته څکې په جنت کې، زه يې دلته که پوهېږې

د ازل ساقې له دره، بې له مې غوښتل حرام دي
بې ميخوره ميخانه کې کوڅه ډب يې که اوسېږې

راشه راشه مسلمان شه د رندۍ پيال له کره پورته
څه ډارن ډارن فکرونه، که پښتون يې څه يرېږې

په يو تريخ څاڅکي د ميو ږنگ پلورلې دا دنيا ده
قلندر شې ليونۍ شې بيا په دې سودا پوهېږې

دا شعر مې د يوې اغلې "پرڅې" د ښکلي انځور نه په الهام ليکلی

چې څوک نوی نوی میو باندې راشي
بیرته ولوېږی له جام سره چې پاڅي
ته چې پرڅه شوې په گل باندې پرته وې
په دې بڼ کې گلان ځکه داسې ناڅي
چې دې سرې شونډې په گل باندې پیرزو کړې
د عاشق له زړه نه اور د حسرت څاڅي
د جنت قدر په حورو باندې ډېر دی
گل له تا چې ستا اوربل سره په خواڅي

نیم صورت د ږنگ لیدلی خدایه خیر کې
داسې نه چې بیا په عشق د چا رسوا شي

ساقی هغه شراب را چي ما لمبه کي
د دنيا او عقبا غم له ما کوته کي
چي له خانه هم جهانہ بیگانه شم
اناالحق مي د منصور د خولي نعره کي
چي د کفرو د ايمان له حساب ووخم
لکه لمر را ته روښانه ورځ او شپه کي
لا اله الا الله، الا الله نه کړم
په سينه کي د ساقی جوړه کعبه کي
کاینات چي واره مانه په طواف شي
د "یس" د میو جام زما سينه کړي
ساقی مستو مستو حورو نه دې جار شم
ته زما شه، زاهدان یې دیوانه کي
ړنگه کله چي په میو باندي مست شي
لیکل مه کړه چي کاغذ به هم لمبه کي

خوک به له څه خوک به په څه ډارېږي
ورځ د قیامت نه ډېر ښه ښه ډارېږي
خو زه په خدای که له هېڅ څه ډارېږم
زړه د مړ قام په بیا لیده ډارېږي
زه له پښتون بله گېله نه لرم
له پښتونوالي پښتانه ډارېږي
خدایه دا څنگه خوب شو؟ څه پرې وشو؟
د غلامۍ له پېغور نه ډارېږي
پنگ چې د دوی له حجرو زړه شلولی
پښتون د پلار په پل په تله ډارېږي

پاڅه!

مه ډارپره ای پښتونه اسرافیل شه
د خپل پت عزت دښمن ته عزرائیل شه
د دنیا په سر کوم قام نن آزاد نه دی
ته په څه یو پنجابي ته هم ذلیل شه
پاڅه پاڅه د خوشحال توره په لاس که
د خپلواکو قافلې سره رحیل شه
پاڅه پاڅه د دې مرگ له خوبه پاڅه
د دې عصر د ژوندو په قال و قیل شه
یا ته هغه ته لنگی ورکه لنگ واخله
یا په نره یې قاتل شه یا قتل شه
که د وینه د افغان وي په رگو کې
پښه مړ شه خو آزاده، مه ذلیل شه

سترگې مې سپينې شوې اورونو کې نور
له دوزخو دې خدايه نه وېرېږم
هره شېبه هره ذره مې سوزې
په کومه ورځ دې خدايه نه ژرېږم
گوندي افغان يمه گناه مې داده
هر يو خنجر ته به ستا زه ودرېږم
له اوبنکو چغو ستړی شوی يم
ليونی وريخ يم بهي څه وېرېږم
زما له حورو او جنت توبه ده
که په دنيا دې شېبه وځنډېږم
د ږنگ ويران وطن ودان که خدايه
خدايرو جنت پسې که وژرېږم

يو دا نه منمه شېڅه، چې شرابو سره وران شم
دستار وترم تسبيح کړم، د ریا په لار روان شم
گوره څومره پاک سپېڅلي، دا ترخه ترخه شراب دي
چې یې وڅښم آینه شم، سراسر واړه ایمان شم
محتسبه څومره ته چې، زما بد وایې کړې کرکه
که شراب رندانه وڅښې، دا زه بد به دې جانان شم
محتسبه راشه گد شه د دې میو په ثواب کې
ته به هم سراسر عشق شې، زه به تا ځنې قربان شم
راشه وگوره ساقی چې، د ایمان له ځم خانې نه
پیمانی جوړوي ډکې، چې ذره ذره قرآن شم
پتې سترگې پت غوږونه، لا ترخو له عشق بېزار یې
خدای ساقی او جام یس دی، زه به څنگه پښېمان شم

عالم واره نن نشه دی، د ساقی طواف خانه کې
زم (زه هم) پیالو سره گډپریم، چې د روح د خښتن خان شم

د پیالو نه پور ته کېږي، الا الله د خدای تر عرشه
د منصور د عشق آواز دی، ږنگ یم خوښ په دې تاوان شم

ملا تا نه به حساب د مونځ تسبو کړي
خو زما به د بېشمېره سرو پيالو کړي
ته زما په کار کې کار مه لره درومه
د هر چا حساب د هغه په اوږو کړي
زه به ووايم چې مست د تا په مې وم
ليونې به څه ځواب ستا د گيلو کړي
ته دوزخ نه يې ډار شوی او توبې کړې
يو څه غم سړی بدل په شنو خالو کړي
قلندر دی چې دوزخ په لور يې بيايي
وروستې طمه د زړو ميو د څښو کړي
چې يو ځل دې د الست په ميو مست شول
د خليل غونډې مستي په سرو لمبو کړي

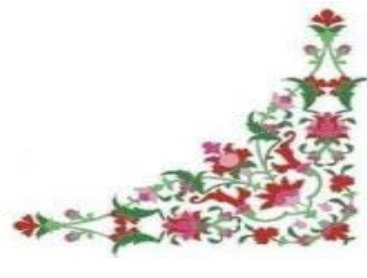

هونبیارانو ته آذان باندي په یاد شي
رنگ دې جام د ترخو ميو په سجدو کړي

د زړه غم په ورکېدو وو خو لا ډېر شو
چې د شونډو جام د ما باندې نسکور شو
که دوزخ کې د کوثر ساقی په لاس کې
دوزخی د عشق ته جام وو چې سور اور شو
واړه وینه شوه خپره شوه زما ځان کې
زه پردی شومه له ځانه د تا کور شو
هر یو گوټ مې د وجود په انالحمق دی
یو آواز مې پاتې شوی جانان نور شو
ای ساقی چې څوک له زه او ته پا کېږي
څه مومن شو که کافر او که بل لور شو

په سماع شه رنگه ځان سره تاوېږه
ساقی شمس دی په هر لورې باندې خور شو

دا شعر مې د حضرت مولانا رح د لاندیني شعر له خیرات او الهام لیکلی:

عشق آمد و شد چو خونم اندر رگ و پوست
تا کرد مرا تهی و پر کرد ز دوست

اجزای وجود من همه دوست گرفت
نامیست ز من بر من و باقی همه اوست

هره ذره که د هستی کې نه وي!
ته جلا، ستا هستي جلا جلا ده؟
بيا ته مکان لري او حد لري ته
ته بيل او بېله خدایي دا ستا ده!
غېر شو انسانه ځان ته وپېژنه!
يو وزر عرش دی ستا بل منتها ده
نه، نه ته زه او نه زه ته شته په کې
ورک يو يو بل کې دا معما ده
ته زما روح يې ته له خاورو نه يې!
تسه شپېلی يې دا هوا زما ده
بيل يې له اړه او هم بيل نه يې
راشه خپل اړ ته چې زما خوا ده
ما ته د عقل په ټټو را نهشي
مينه دل دل ده مينه رهنما ده
تر څو په مينه د ساقې نه شي ړنگ
سمندر وچه لويه کربلا ده

بیا مې د زړه په کنډو تېره نشوې
یوه څپه وې خو مې هېره نشوې

څوک به دې څنگه له زړه وباسي چې
په کوم ټوټه د زړه چاپېره نشوې

دومره دې زړه فکر نادان کړو زما
ورته ځنډی شوې خو ته وېره نشوې

د هر یهود، هندو مومن مینه یې
هغه احد په شمېر کې ډېره نشوې

د ږنگ جانان یو او "خلق" بل دی
څوک د ثاني او د چا پېره نشوې

ستا د یادونو سیلی، مری ته ژوند ورکوي
ته چې را یاده شوې زه، له قبر پاڅېدمه
سجده مې تا ته وکړه خو کافر نشومه زه
کافر به هلته شم چې ستا له در پاڅېدمه
ستا می حلال دي په ما ستا میخانه کعبه ده
مومن له جامه شومه چې سحر پاڅېدمه
ته لکه گل او برخه سره شوي په دې پوهېږم
چې بیگانی شې ته بیا له نظر پاڅېدمه
چرته تا نه لټوم نږدې شارگ نه اوسې
ستا لټوو ته مگر په مکر پاڅېدمه

زه ږنگ جامونه شمېرم تسبیح ریا نه منم
چې د زاهد له لومې په هنر پاڅېدمه

يو چي د سترگي را په يادې نشي
ستا خاطرې مې ټولې هېرې کړلې

هغه کوڅو باندې نور نه گرځمه
چې جنازې د عشق مې تېرې کړلې

اوس مې زړگي او تسل وړان دي سره
نور په پرهر مې لمبې پورې کړلې

خو بې پښتو اوښکې مې سترگو کې شي
سترگو چې ستا کوڅو ته لورې کړلې

رنگه هېرېرې نه د تللو مينه
برخو که څه هم نورې نورې کړلې

په سپینه خوله سره د زرگي براس دی
خیرې گربوان کې دې د زلفو لاس دی

گوندې له سترگو دې لویدلی یمه
زړه مې ډکېږي دا د څه وسواس دی

سپو ته د در دې چې بناغلی وایم
ناخوانې مینې ستا د مینې پاس دی

زړه مې چې چوي د تا د خال په کتو
د سپینې خولې خوا کې دې ناشناس دی

گلان سپرلی ویني خزان وویني
د ږنگ د مینې گل خزان ته ناس دی

ناس = ناست

ای لیونی!

نه کبړي چې خال سره دې خال شمه
ستا د تورو زلفو جال کې جال شمه

سره د انگو سره دې سور شمه
سپین جبین د وړانگو سره نور شمه
شونډو خوږو میو کې بې حال شمه

ته د شاهیني نظر په پنجو کې
تم زړگی مې مرگ لره په مندو کې
ستا اعجازي خوی لره کمال شمه

ساه دې شم رگونو کې دې واوسم
روح شمه په زړونو کې دې واوسم

نوې مانا جوړه د وصال شمه

مينې ته دې مينه زه هينداره كړم
پل ته دې ليمه خپاره په لاره كړم
وريخ شمه سپورمى مخ ته دې شال شمه

پرخه شه شېگير وهلى تانده كه
خوك چې مسيحا وژلى تانده كه
خاورې پنگ يم تا سره به لال شمه
لال = لعل

له سترگونه مې ولوبدې د اوبنکو په کاروان کې
ای عشقه پاتې راغلې د وختونو په گریوان کې

ارمانه خاورې خاورې شوې ځوانۍ سره مې سم
د زړه سره د عقل د جگړو په سره میدان کې

دا عمر څومره لنډ و له یو خال تر بله خاله
د شونډو له یو گوته تیر شو چاه زرخدان کې

لا ما یې زولنې د زلفونه نه وې ماتې کړې
لا پاتې مې دي شونډې د دوه سترگو په ارمان کې

ای ړنگه بختورو ته به مینه ورسپړي
ډېر خاورې شول په در او په کوڅه د خپل جانان کې

په دښنه کې او په مینه کې برباد
خه بپوځله د آدم دغه اولاد
بسمل شوی په بانو او هم له غشو
نه له یاره نه اغیاره ځینې ښاد
هېڅ قرار یې په جنت په زمکه نه شو
نه د اور طاقت لري او نه د باد
له هېڅ چا یې ارمانونه پوره نه شول
په مسجد په میخانه کې نامراد
چې مجنون غوندې په دښتو پسې گرځي
مینه ورکه ده له کلیو او بلاد

مگر دا ذرې ذرې زما د ړنگ زړه
کومه ترکه مسیح خوږه کړي آباد

پرڅې ته!

پر انگو د بيلتانه د تيرو لمر پرڅه وي
شوگير وهلي گل پر مخ پرته سحر پرڅه وي
د ليوني د مات مات جام په هر ذره کې نېکاري
آيينه رويه په هاله کې هم قمر پرڅه وي
نرگس د غم زنگون ته سترگې ټيټې ځکه گوري
د سويو سويو اسويلو په زړه اثر پرڅه وي
چې مينا تشه شي پيالې تشې شي هلته سترگې
د ساقې جام شي پيانو ته دا هنر پرڅه وي
منصوري مينه غواړي دا د موسی کلی نه دی
د طور لمبو کې د جانان سوی نظر پرڅه وي
د ړنگ غزل ته غزال سترگو نه رانجه ټولوي
چې د رنځور تخيل سترگو يې پرهر پرڅه وي

دين وايو دين وايو ايمان وايو
د وخت شيطان ته مسلمان وايو
که څوک اوزې ته هم پټکی واغوندي
ورته ملا شيخ القرآن وايو
شيخه زما او ستا په دې ورانه ده
مور مينه ناکو ته انسان وايو
قرآن نازل شو انسانانو لره
بې انسانيتو ته شيطان وايو
راشه تفسير په ميخانه کې وکه
"يس" ته می "طه" ته خوان وايو
سجدې کوو خو جانان زړه کې ساتو
تور حجر والو ته نادان وايو
خپل لباسي ايمان ته اور بله و
ځان ته پتنگ د ستر سبحان وايو
پنگه اوچت که جام د مينې په نوم
ساقی ته مونږه لامکان وايو

دریغا

د ویده باز نه وخت کارغه جوړوي

له مړ زمري ټپوس خواړه جوړوي

خطا د وخت نه ده رقیب چې زموږ

ځلانده ستورو نه سکاره جوړوي

بیا بیا چې سر وهي مرغه په قفس

الوت یې هیر دی نور ترې څه جوړوي

هغه چې خیل سره خیل نه الوځي

د ښکاري تور غشي ته سره جوړوي

رنگه د هغه مړي لمونځ مه کوه

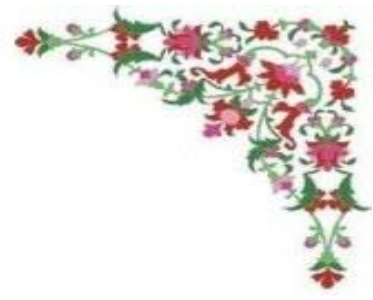
چې د شخصیت مړی یې کړه جوړوي

د لیوني خواله!

کله ماغزه مې لیوني شي او رښتیا ووايي
شیخه ! ستا فکر او ستا لارې ته خطا ووايي
ډېر حقیقت په خلاق کې شته چې اور لبروي
جنت به خوږ وي څوک به تریخ د دې دنیا ووايي
که آدم گرځېده جنت کې نو شیطان څه کول؟
یا غریب جوړ وو دې خطا ته څوک به دا ووايي
څه که آدم گناه گناه وه او دنیا ته راتلو
څوک به گناه د ټول انسان او دا سزا ووايي
بلا مخلوق په ضعیف فکر چې خالق ورکړی
کافر شو، څوک به د ده چا ته ادعا ووايي
قرآن ازل کې لیکل شوی، چې فرعون کافر دی
په برخه تور فرعون به څنگه ښه وینا ووايي

منم چې راغلو ټول دنيا ته، نو دا شور په څه دی
په څه گناه انسان کړېږي، دا تر چا ووايي
څوک ډوډۍ نلري، څوک پلار او څوک وره جونگره
څوک به دې هومره لوی آفت کې د سبا ووايي
يو خوانه وايې چې "ضعيف دی انسان"، ما جوړ کړی
بيا وايې سوزم يې که کفر ناسزا ووايي
خدایه ! شيطان ته هم دا وس د سجدي تا ورنکړو
څوک به نو چا ته د دا هسې رنگ وبا وايي
خدایه موږ لوبه يو او ته په مونږه لوبې کوي
په دې شطرنج کې به څوک څه ځانته پاچا ووايي
انسانه واوره جام که پورته پاتې مه غږېږه
گرانې د هوش کيسې دي دا را ته مينه ووايي
خدایه ! دا نه وایم چې تا سره دعوا لرمه
خو داسې "رنگ" ته لیونی زړه نن سبا ووايي

زاهده تاسره مې وړانه نه ده
خو د تا لاره په ما گرانه نه ده
ته د جنت لپاره سر ټکوي
ما ته جنت تشه پيپانه نه ده
د تا ايمان په کلمو ترلې
ما ته ايمان کفر ځولانه نه ده
ته له شيطان ډار پرې ځان پټوي
زما سينه خامه بتخانه نه ده
دلته د "زه" او "ته" مانا يوه ده
دلته جانان څوک، څوک جانانه نه ده
دلته حساب او راکړه ورکړه نشته
دلته څوک وړان او څوک خزانه نه ده
دلته د حورو کيسې خوند نه لري
دلته بې مينې هيڅ افسانه نه ده

دلته خالق او د مخلوق خبرې
مینه ده مینه بله پانډه نه ده
زاهده ړنگ درسره نه شو پخلا
چې دې جرگه په کوم میخانه نه ده

ومره ومره ومره، ته پيدا يې دې مرگو لره
خو چې ته ويده يې سر د غوخ شه دې پردو لره
ومره ومره ومره، غلامي په ژوند کې نه راځي
ننگ دی يو پښتون ته، دغه ژوند د تا پلرو لره
ومره ومره ومره، چې پردی او خپل لیدی نه شې
خپل ته کافر وايي او کافر گڼې سجدو لره
ومره ومره ومره، چې د تا غونډې پښتون نه وي
وژني چې پښتون پنجاب ناولو ارادو لره
ومره ومره ومره ستا د ننگ تاريخ به پاتې شي
تیت به پاچا خان گوري جناح به وي شملو لره

ومره ومره ومره ړنگه ځان په کې حساب نه کې
کوم پښتون چې نه گڼي خپل ځان ايمان پښتو لره

دا ځنې خداپرو څه بلا اخستي
زمونږه دين د ځان دنيا اخستي
هلکه ! کښېنه د سرکوزي زويه
گناه د چا کله بل چا اخستي
ځان پسې خپټه حامله گرځوي
زما د کاسو سکرک هم تا اخستي
په نه خبره مې دوزخ ته لېږي
جنت گنجۍ واړه ملا اخستي
هلاک هلاک دې شي دا حورو پسې
د خوټو غم د خپل سبا اخستي
تور اوراغان او د کوترو جامې
تاندو فکرونو ترې وبا اخستي
بې خپلواکۍ دين څوک ساتلی نشي
غسل يې نشته استنجا اخستي

اوس د ملا نه لوی بلا جوړ شوی
د مال دولت کومې خندا اخستي
هو، عالمان بیل دي ملایان بیل دي
عالمان هم دوی په یغما اخستي
دا عاشقان د حورو خومره ډېر شول
پنگه خدا هیر دی ټول جما اخستي

جما = جماع

وچه چینه کې مات منگی هم ستا مین غوندې و
د خنار لاندې پروت بنگری هم ستا مین غوندې و
چې د بیلتون سره دې خه زموږ په کلي وشول
خران خزان شو دا سپرلی هم ستا مین غوندې و
غاتول په زړه کې داغ د تا د تورو سترگو ساتي
که مړ په دښتو کې شپونکی هم ستا مین غوندې و
اوس دلته شپه شي بیا د شپې پسې شپه بله راځي
غوندې چې زیر لمر سبانی هم ستا مین غوندې و
په تا مین دلته څوک څوک نه دي پوهېږې به نه
د شمعې زړه کې تور لوگی هم ستا مین غوندې و

چې هومره ډېر دي عاشقان ستا ږنگ به خه ووايي
خو واوړه یو بل لیونی هم ستا مین غوندې و

غلام پښتونه ! ته د دين مه وايه
بې خپلواکۍ بل ته آيين مه وايه
خو د مغل وارث پنجاب بندي بې
پښتونه ړوند شې فلسطين مه وايه
لا دې په غرو کې اوراغان اوسېږي
تپوسه ځان ته لا شاهين مه وايه
له بنگالي دې هم زده کړې نه ده
ځانته بچۍ د ستر پکتين مه وايه
ژبه دې مړه شوه تاريخونه مړه شول
وينس شه گمان ته دې يقين مه وايه

د آزادۍ خپې که نکړي غورځنگ
خاشکۍ دى، ړنگ ته اباسين مه وايه

که مې کهول دی او رذیل دی را ته پیل دی
که پردی دی اسرافیل دی هم رذیل دی
د خښتن هندارې سپینې وي سپېڅلې
دا په کومو آیینو کې خدای موندل دی
حقیقت مو خپلو گټو پورې ښکاري
پاتې هر څه تش خبرې قال و قیل دی
څو اړیکو ته مړوند او مټ مات نکړو
د ناخوالو د هر دام مو دا دلیل دی
د دلدل وزرې نغواري نه وحیه
یو قدم د نفس په سپیو ایښودل دی

رنگه څه به وایي خدای هغه ملک ته
چې ویل یې انسان ستر دی او جمیل دی

پښتون به بيا پيدا شي بيا به ستر افغان پيدا شي
که په مسجد که مدرسه کې بيا انسان پيدا شي
جنت ملا وايي جوړ شوی مسلمان لره دی
افسوس انسان نن ځينې ځينې مسلمان پيدا شي
هغه تعبير هغه تفسير د دين چا کړی را ته
چې نه په عقل نه منطق نه په قرآن پيدا شي
دا ځنې ځنې هومره ځان په زير و ستر وگني
گوندي وينته نه فلسفه د دين ايان پيدا شي
خدایه يو بل آدم پيدا کړه او حوا پيدا کړه
چې د قرآن وړ نوی فکر او زمان پيدا شي

مسلماني که په وژو د انسانيت خپرېری
رنگ دې سبا کافر اوچت شي او حيوان پيدا شي

دلته په دې ښار کې کعبې ډېرې دي خو خدای نشته
ډېر دي چې طواف کوي خو یو په کې سړی نشته
هر چا ته چې گورمه صلیب لري او بت لري
غواړي سپینې حورې خو آدم په کې بچی نشته
ډېرې اوږدې ږیرې دلته ځان د خدای له ذات گڼي
ورک ساده انسان دی قرآن هغه پخوانی نشته
دا کوڅې کافرې دي که زه په کې کافر یمه
ټول په کې بدل ښکاري خو یو په کې پردی نشته
دلته زنجیرونو کې نفسونه انسانان تړي
دلته آزادۍ گناه د سر سړي پټکی نشته

حال مو د بیزو دی د آدم پسې خپل کهول تړو
رنگه سپینو سترگو کې دې کسی بېگانی نشته

يو فلسفي فکر او بحث مې په مثنوي راغونډ کړی، هر څوک به يې د خپل
فکري ژوري تر کچې درک کړي:

سترگې تر سترگو وي ليدل بدل وي
د چا د خره پنبه، عرش د چا مزل وي
غنم چې ټول دا شر او شور له ده دی
چا ته کوثر چا ته سور اور له ده دی
چيرته يو رند يو ليونی گرځېدو
موتی غنم ورسره ولوبېدو
پييل هغه غنم يوه يوه دانه
د بيل فکرونو په بناړو او بانډه
الله يې وپييو عیسی او بودا
هو يو بشر خو بيلا بيل يي مولا
هر څوک د خپل خدای په سجده پرېوتل
نور خدايان يې په لمبو سوزول

غنم هغه ول پييل شوي بيل ول
په بيل فکرونو ليدل شوي بيل ول
گنې غنم هغه چې لوږه مږه کي
که کوم خباز ورنه ډوډۍ پخه کي
که چا هغه اميل شلولی ولو
اصلي معشوق په يې ليدلی ولو
سترگې پيدا شي تش په مينه باندي
مومن کافر بيل نه شي وينه باندي
رنگه هر بند شلوو ته مينه غواړي
سترگې يې وشي خوک چې مينه پالي

مړو ته وژاړم که ستا په پرهرو وطنه
کلی دې واړه ډک د مړو هدیرو وطنه
په وینو وینو لمبې—دلی جنازو وطنه

په هر کاله کې غم دی غم دی هره سترگه نم ده
هره مور کونډه ده هر خور ناسته د ورور په غم ده
د آه و چغو د کوکار د اسویلو وطنه

د پلار د مړي که د خور یا ورور لیدو باندې شو
یو مو خښ نه وي چې د بل زنی تړو باندې شو
زما د سرو سترگو د بې کسو بې اسرو وطنه

په اورني کې ماشوم ژاړي مور ته مور یې مړه ده
په یخ په لوږه په کوڅو کې چیرته خور یې مړه ده
ای د یتیمو د یسیرو بې پلرو وطنه

پلاره بیا راشه نه جامې بیا نه ډوډۍ غواړمه
نه مې شلېدلې خپلۍ جوړې نه والۍ غواړمه
ای د یو پلار لرلو مور د ارمانو وطنه

ګوندې ای خدایه ته مو نه اورې او نه مو وینې
له آسمانونو تا ته نه ښکاري زموږ دا وینې
سوزه په اور کې د نړۍ د دوزخو وطنه

د خدای په نوم وطنه خرڅ شوې او لمبې لمبې شوې
لیلام لیلام شوې د سیاسي دلال د پښې پښې شوې
رنگ یې په خپله شرمولی په شرمو وطنه

د مرو سر ته ناست يو ژارو که دوی بيا ژوندي شي
پرېږدي لمن د پردو بېرته د خپل قام سړي شي
بلا نومونه غټ ابدال دي يوسفزي او خټک
چې د پښتو خبره راشي پښتانه پردي شي
ژبه يې هېره ده تاريخ خپل په اردو زده کوي
چې له الف نه پورته زده کړي پکتیاني فارسي شي
جرگې مو لارې د جرگو سړي مو مړه کړه خلکو
ژبه مو کفر شوه وژل مو د جنت کلي شي
مشران هغه چې سر په لاس کې خپل ملت وساتي
نه هغه کس چې پنجابي ته په جي جي او جي شي
زما د کفر فتوا ورکړه چې مومن شو له ما
زما جلاد د سومنات له مدرسي قاضي شي

رنگه ځندی به شې غلام له خوبه مه پاخوه
هر آزاد فکر ته کاڼه پانده گونگي مفتي شي

د دې ړوند ولس ای خدایه.....(وړوند)

خپلواکۍ سترگې بینا کړې

د افغان په نوم یې لږ څه

تیت سرونه هم جلا کړې

چې به زغرده پښتانه شي

یو افغان ته یې گویا کړې

د دیورند د شرم کرښه

ورکه ورکه له دنیا کړې

تفکر مو خوشال خان او

هر قائد مو خان پاچا کړې

د افغان په ننگ مو یو یا

دا غلام پښتون تبا کړې.....(تباه)

نور که نه منې د ږنگ څه

مستجاب یې دا دعا کړې

چې دلته سپي يو نو جنت کې به انسان څنگه شو
نه، تا انسان کړو خو ای خدایه چې شیطان څنگه شو
موږ د بیزو له نسله نه یو د آدم بچي یو
د وخت هنداره کې چې گورو نو حیوان څنگه شو
ما ته ملا وایي مری د خپل د ورور غوڅه که
داسې وارث د انبیاد پسې روان څنگه شو
خدایه د تا پوهه یې دین او په شیطان ویشلې
کفر آسمان ته پورته موږ د سنگ دوران څنگه شو
ته وایې ولوله خو دا را ته مکتب سوزوي
جاهل جاهل ابن جاهل یو مسلمان څنگه شو
غلیم وطن وایي لومړی دی بیا د دین خبره
موږ د چریانو د دې ورور سره اخوان څنگه شو

ښه سیاسي شو یرغمل شو دین چریانو سره
ایمان لرو خو چې دا هسې مسلمان څنگه شو

په پېښور وايي افغان ته پښتون
غدار يادېږي پاکستان ته پښتون
هو، هېڅ پښتون پاکستان نه شي منی
ژمن وي تش ستر افغانستان ته پښتون
د غلامی له کړی سترى سترى

وايي د خان په پل روان ته پښتون.....(پاچا خان بابا)
بگتي د ماتو زولنو آواز دی (اکبر خان بگتي)

غدار ویی نشي جانان ته پښتون
چې د خوشال اذان ته کفر وايي
وايي غدار داسې انسان ته پښتون

رنگه لمبې د آزادى بله وه
غواړه دې دين داسې قرآن ته پښتون

خومره خوشبخته دي هغوی چي ستا په لار پراته دي
لکه سوالگر شړلي تا خو انتظار پراته دي
د تا لوظونو ته يوسف تعبیر کولی نه شي
د گل لیدو ته د شبنم غونډې په خار پراته دي
کسوف د هجر په آسمان کې د وصال تم شوی
کلونه دې شپه کې په تمه د سهار پراته دي
هغه خنار خزان خزان شو هغه سیند نشته دی
پنډې شوې سترگې چې راتلو ته د ریبار پراته دي
د عاشقانو ځواني خاورې شوې ایرې پاتې شوې
هلته چې نښې دې د پل په زړه قطار پراته دي

د ږنگ وفا درته غاتول په هدیرو جوړوي
که دې گذر شو نیمه خوا یې په مزار پراته دي

خبر زما د پښتنو د يو كېدلو نه ده
د لر او بر تر منځ ديوال د ماتولو نه ده
خبره دا ده چې خبر مو له خبر اوښتې
پښتو مې مړه ده، څه كه تا ته د منلو نه ده
په نسب نه ده گنې زه هم د ابدال بچي يم
پښتو، پښتو غواړي د شعر د ويلو نه ده
نه ما كابل كې توره كړې د افغان په صفت
د پېښوري پښتون خبر هم د كولو نه ده
كه پښتانه شو نو دا كړخې مرخې څه دي راته
دا كيسه وړانه ده همدلته د زغملو نه ده

زه د خوشال ارمان په زړه د اتفاق نه ساتم
كوم دى پښتون؟ رنگه دا لار نور د كتلو نه ده

چا پسې روان شو څوک په سمه دی ؟
چا سره مسکي شو څوک بېغمه دی ؟
څوک د ځان په غم دی څوک د چا په غم
دلته گريوان نشته چې بې نمه دی
څوک د چا د رنگ، ژبې، ايمان سره
هيڅ باندې جوړ نه دی او دنېمنه دی
چا ته د چا ظلم او تيري وژاړم
خدایرو زړه د هيڅ چا نه په طمه دی
هغه ته ايمان تېروم کفر شوم
خر خو د انسان په صورت جمعه دی
خون د ړنگ وړيا دی که بې مړ کي څوک
خدایرو زړه مې تنگ له دې وطنه دی
بنکاري ساقی ستا په پیمانہ کې خدای
څوک وایي چې نشته میخانه کې خدای

يا حى و يا هـ و وايي بادې دلته
جام د "طه" اور د بتـخانه كې خداى
خوند د عشق هونبيارو كه د مى وليد
گوري به هر در هر آستانه كې خداى
عقل بانـدې سور دي ليوني د عشق
شور د ليـونو په خـولانه كې خداى
بې له ميو پروند شم په مى وينمـه
زه هره ذره هره دانه كې خداى
چيرته جنت چيرته د ساقى لـمن
هلته حور په دغه ويرانه كې خداى

رنگ شه رنگه مسـتو ليونو په رنگ
نښكاري په پاتې افسانه كې خداى

د لیوني خدای!

وړی مې عشق فکر بېشعور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

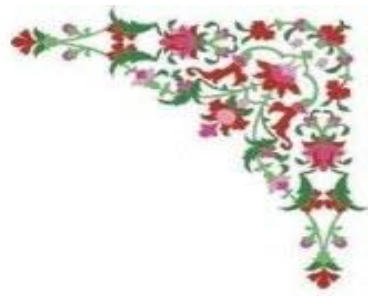
قیس ته دی په مینه کې مجنون صفت
خاورې پرتې لارو کې زبون صفت
وسوو مې عزت د مینې طور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

عشق کې "زه" ویل "زما" ویل کفر
هجر کې گيله سر ټکول کفر
زه د اسماعیل په وینو سور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

ستا رضا ده، ما ته کتل نشته دی
یو یو او په منځ کې مو بل نشته دی
نور یې ستا له نوره زه هم نور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

گل دې له رخساره رویباري کوي
حسن دې هندارو کې یاري کوي
تېر دې له جنته او له حور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

اور کې سوزېدل نه دي گران مینه کې
دار ته هم ختل نه دي گران مینه کې
پوه شوم هلته کله چې منصور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

مور ته جام حلال دا ستا له ميو دی
ذکر کې کمال دا ستا له ميو دی
رنگ وم واړه ته شوم چې مخمور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

-سترگي-

سترگو کي چي سترگي راته جوړې کي
پورې کي لمبي مې په زړه پورې کي
سترگو کي مسکي شي زه پوهېږم—
زه چې هم مسکي شم کيسې نورې کي
زه دې تش د سترگو طاقت نه لرم
ته ورته د زلفو جوړې س—ورې کي
ستا د ځورولو ادا بنه—کلي ده
مړ شمه چې سترگي خپلې تورې کي
ستا سترگي فتنه لري کافرې دي
بت شم چې زما په خوا يې لورې کي

دين دنيا او هر څه د ږنگ تا نه ځار
رنځ د عشق ته سترگي که ټکورې کي

چې ستا زلفو د يادونو آسان جوړ کړو
ستا تصوير ته مې د اوښکو باران جوړ کړو
سمندر د خاطر و دې په څپو شو
نيم بسمله اسويلو چې طوفان جوړ کړو
زړه مې ستا په هېرولو راضي نه شو
که هر څو د وفا لارې تاوان جوړ کړو
دې پښتون مجنون ته مرگ ښه دی مېرو کې
بېوفا که پښتنې نه دوران جوړ کړو
سليم خوله چوپه ساتي چې رسوا نشي
خو مين غوندې کوم تللي جانان جوړ کړو

ستا د زلفو خوی د ږنگ له رويه نه ځي
که هر څو يې دا شلېدلی گرهوان جوړ کړو

عبدالرؤف قتيل بابا ته ډالۍ:

ابدي شي چې د عشق په رنگ انځور شي
مړاوې نه شي که "قتيل" له وخت رنځور شي

د خوشحال پرهر تازه شي چې يې وينم
د بې قدره كهول "قتيل" په وينو سور شي

پښتانو نه مشران هېر وي چې ژوندي وي
پس له مرگه بيا بابا د سترگو نور شي

رنگه چانه گيله مکره مړ پښتون دی
د دې وخت پښتون زلمي نه نره لور شي

نه بنده وم نه مولا وم په عدم کې اوسيدم
ځکه زه چې تا پيدا کړم په خپل حال وژړيدم

نه وفا وه په دنيا کې اشنايي وه نه بقا
په هرلاره هر محفل چې ده دنيا وگرځيدم

څوک له ځانه څوک جانه څوک آسمانه ژړيدل
ټول صحيح ول ټول غلط ول که زه هيڅ نه پوهيدم

ځنوما باندې خندل او ځنو ځان سره خندل
زه له دواړو بې پرواوم خو په دواړو ځوريدم

دلاله له داغدار زړه نه زه ړنگ اوبنکې څڅيدم
چې پيدا دصنم غم کړم خوبصنم ونه ليدم

چيرته به وشړې مادلته چې بل در نشته
څه به دې وران کړم بې گناه مې بل هنر نشته

که تشه ومه زه مينا دميو ته پوهيږې
ډارن زاهد سره دې دومره لوی ځگر نشته

وايه زاهد ته چې سجدي له شيطان ډيري نه شي
راشه منصور شه د ساقی پروا دسر نشته

نادانه مکړه دسروشونډو له جامونو توبې
گوندي شراب جنت کې نشته او دلبر نشته

که "رنگ" په ميو ځي دوزخ ته چپ به پاتي نه شي
چې چا پيدا کی تاك هغه نه مو خبر نشته

گوره رخسار چې په بنگړو او په مړوند پتوې
ظالمه ياره ته زما نه زما ژوند پتوې

په يوه مړه سترگه په نيمه خوله خندا مه كوه!
پرهر پرهر يمه زړگى مې په بند بند پتوې

د سرو بنگړو سره دې سپينې لېچې مه جنگوه
په دې آذان مې د ايمان د زړه پيوند پتوې

تاله به دېرې اداگانې او نازونه درځي
د دين دنيا متاع د زلفو په كمند پتوې

ما كه كافر كړې زه خو ړنگ يمه پروا نلري
په سركو شونډو د زاهد د ايمان خوند پتوې

ساقی ته بی بادہ مینہ زہ میخور یم
له ازله په سماع خُکَکَ په شور یم
گرہوان خیرې له السستہ تا شړلی
تا جور کړی یمہ تا لره پېغور یم
تا ویل چې ہومرہ لا لیونی نہ بی
زہ چې خومرہ لیونی ومہ لا نور یم
هر یو شی لره سجده کړمہ چې ته بی
زہ په دې ادا اوس تا لره منخ تور یم
ما کعبې کې بی لیدلی بتخانہ کې
ما تہ مہ وایہ په دې نہ هغہ لور یم
ستا آواز د جرس اورمہ لمبہ شوم
خنګہ وایې چې په در دبل کوم کور یم

ګوندې نہ غواړې چې «پنگ» ودان شي کله
د الست لمبہ ابد پورې بہ اور یم

د الا الله زور مې په شپو ليدلى
عرش مې په خارو په لوېدو ليدلى
خكه گرځېرم قلندر په شانتې
د زاهد ډار مې په تسبو ليدلى
ما د دوزخ له اوره مه ډاروه
اور مې د شونډو د سكرو ليدلى
د حورو طمعو ايان نه منمه
جنت مې سترگو پښتنو ليدلى
سر مې تپتېږي نه محراب كې دچا
تندي مې هسك غر د پښتو ليدلى
اى پښتنې ساقى بل جام راکه
دوزخ جنت څه ليونو ليدلى

ږنگه پښتو سره اسلام مزه كا
چا گل له بوى په بېلېدو ليدلى

ستری شم ستومانه شم رنخور شمه

خیال چې دې د مرو سترگو کې گیر شمه

بنکارم په هنداره کې وروستی سلگی

زلفې چې د پیرانیڅې زهیر شمه

بیا چې نازوې زلفې په گوتو ته

زه د اسویلو په دام اسیر شمه

یا گوندې خالونه بردې په زنه ته

وسوزم سکاره شمه په ویر شمه

ما ته بنکاري سترگو ته لکۍ کوې

خاورې د رانچو چې د تقدیر شمه

پریوځي څوک بسمل د عزرائیل مخ ته

تللی یاره خیال ته دې ودر شمه

رنگ شم نامراده شم شهید شمه

خیاله چې د بنکار په خوني تیر شمه

اوينکه د گلاب يې که غرځه نظر
طعم د شراب يې که د زړه پرهر
هم ساقی هم می يې هم مینا يې ته
هوش يې بې هوشي که جام د شنه کوثر
هر چا ته هر رنگ ښکارې عجه يې
خدای يې هم مخلوق يې زر د نور هنر
عکس يې د هندارې که هنداره يې
حق يې که مجاز عاشقان څه خبر
زړه يې د زړه کور يې او په زړه کې يې
مینی مینی مینی ته شې در بدر

پنگه چیر ته عشق ته سلام ونه کې (ونه کرې)
راشي په زارو نه ځي د زړه له در

لبناني زاهد او سپی

چیرته لری په یو غره کې یو سالک و
شپه او ورځ په عبادت د لوی مالک و
استغفار او ډېر اذکار د ده عادت وو
هره ورځ به یې روژه او عبادت وو
د غره سر ته له آسمان ډوډۍ ورتلله
څه په شپه او څه په ورځ هغه خوړله
خو یوه ورځې ډوډۍ را نغله او شپه شوه
ډېر زاهد سترگې په لار وو شپه پخه شوه
وږی ډېر شو نور طاقت ورځنې لارو
بل څه نه ول هغه غره کې او په شاپو
عبادت یې هلته پاتې شو حیران شو
د ډوډې لپاره کلي ته روان شو

اوسېدلونصراني يو غريب هلته
د زاهد گوندي مړی شي نصیب هلته
در بې ووايه او غر بې کړو صاحبه
بې اثرې يم وږی تری مخاطبه
نصرانی چې زور سړی او یو بې سبی و
غر بې واورېدو چې گوندي کوم سړی و
ویل بې دا دوه ډوډی تا نه زما خار شه
نور څه نلرم او نه مې کارو بار شته
ویل بې دا مې بس دی نه غواړمه بل څه
بې له دې نه تا ته نه لرم ویل څه
چې زاهد ډوډی ترلاسه کړه وتلو
سپي غبار کړل گوندي هغه بې خوړلو
سړی وډار شو یوه ډوډی بې ورکړه
خو سپي بیا هم په غبارو چغه سر کړه

بیچاره زاهد له بلې هم ورتېر شو
خو د هغه سپی لا قهر پسې ډېر شو
زاهد ووې څومره ته یې بې حیا سپی
داسې نه دی ما لیدلی بل د چا سپی
دوه ډوډۍ وې او مادواړه بېرته در کړې
ته لاهم په ما غپېرې او شور سر کړې
د الله له قدرتونو سپی گویا شو
د هغه سره په نطق شو لگیا شو
ویل یې زه بېحیا نه یم بې حیا ته
ته زاهد یې خو له ما یې ډېر خطا ته
زه په کور د نصراني کې یم لوی شوی
هم په لوږه هم په تره یم پوی شوی
زه د ده نصراني کور ساتم پسونه
خو مې خپتې ته څارم نه نور کورونه

که هډوکی کله راکړي پرې کړم شکر
او که وږی مې ساتي نو وکړم صبر
خو یې هیڅ کله درگاه او کور پرېدم نه
د پردو درشل ته کله هم ورځم نه
چې په تا شوه یوه شپه بنده روزي ستا
لاړه هرڅه عبادت او بندگي ستا
لاس د اوږد شو یو کافر او ریا کار ته
ستا همدا وه عقیده پروردگار ته ؟
اوس دا وایه بې حیا ته یې که زه یم
زه یم سپی خو لکه تا بې حیا نه یم
چې زاهد دا واړه واورېدل له سپی نه
مرگ یې رزق شو سترگې پټې زندگي نه
وو، څه کم ول د زاهد په واړه کړو کې ؟
چې اثر یې ځکه نه وو به سجدو کې

چې څښتن د چا سجدو ته محتاج نه دی
سر په خاورو لگول یې علاج نه دی
هر چې خدای سره دعوا د محبت کړي
هغه خدای یې امتحان په خپل غربت کړي
د زاهد هم په خپل زړه کې دا دعوا وه
چې د خدای سره یې مینه یې همتا وه
او گڼل به یې چې ما غوندې څوک نشته
غوندې ما کې د خوبانو واره ښه شته
ژوند او خوند نه د خالق لپاره تېر دی
په اذکارو شپه او ورځ ورته چاپېر دی
خو الله ته د احسان بدل احسان دی
بې مطلبه محبت خوښ د سبحان دی
عبادت چې څوک د حورو په مقصد کړي
سوداگر دي عبادت نه خوشې بد کړي

د خالق لپاره بنيابي سجدې څکه
چې پيدا دي دا آسمان ورځنې زمکه
د معشوق حسن کې واره لوی څښتن دی
په ظاهره که يوسف دی رب باطن دی
چې پروا نه د دوزخ او نه جنت کړي
لوی څښتن د هغه کس سره الفت کړي
که دا واره خلک د خدای څنې منکر شي
او په بدو ردو سر ملحد کافر شي
هیڅ به کم د لوی څښتن له جلال نه شي
عبادت د انسانانو کمال نه شي
خو چې خدای یې هدایت او په لار نکړي
که د نوح زوی شي ایان ته به لار نکړي
دا چې څوک څه او څوک څه باندي لگيا وي
دا څښتن دی چې د ټولو رهنما وي
نه غرور لري گناه او نه هم ذکر
دا اسرار د الهی دي وکړه فکر

-د سپي زوی-

له ژونده ستري يو سپي

له نورو ژوو په تنگ

بل سپي ته داسې ووې

دا څوک دي تل چې کړي جنگ

چارې يې مور غونډې دي

يو يې بدل دی څه رنگ

د سپيو مشر ووې

ای شله شت، په خپه لنگ

چپ شه ستا خولم ماته شه

ای کوڅه ډبه بدرنگ

د خدای اشرف مخلوق دي

له ژوند راغلی يې تنگ

دوی ته جنت جوړ شوی

د سپينو حورو پالنگ

دوی ته قرآن راغلی
دوی ستایل شوي هررنگ
په کوم مجال غږېږي
ژوندی د دوی په قلنگ
شه حلالي د سپي زوی
د دوی د درشه ملنگ
خو سپي بیا سپکه وکړه
په ځای کې ودرېدو دنگ
ویل یې جنت ته دا ځي؟
زه یې له خیاله په څنگ!
تله به ماته کړمه
له ظلم ډېر یم په تنگ
زه هم جنت ته ځمه
د سپینو حورو ترڅنگ
یا دې انسان انسان کي
یا دې جنت کړي خپل ږنگ

ما وې په زړښت کې به بدل شمه
خلاص به له بانو شونډو اوربل شمه
نه، لا چې کوم ښکلې په لار وینمه
غواړم چې خالونو ته یې غل شمه
لار ونیسم زه ورته د سپینې خولې
ژړنده د غابونو کې یې دل شمه
جام په رېږده لاس د شونډه نه ښایي
زه په سپینه ږیره په کې حل شمه
غر چې د پازیب د ښکلو پورته شي
سر له سجدي پورته په کتل شمه

رنگ ته دعا ښکاري بد ویل د دوی
خوږ شم چې د ښکلې خولې کنځل شمه

د دنیا په ټولوو کې خو ناکـــــــــــــــام شو
آخرت چې رانه هېر دی خدای د خیر کي
میراثي مسلمانان یو نور څه نشته
له اسلام مو کفر ډېر دی خدای د خیر کي
دعواگیر یو چې غیرت مو تاتره ده
په محرم مو فلان تیر دی خدای د خیر کي
لا تر څو به په تاریخ او تېرو ویاړو
نن چې سپک له ټولو زېر دی خدای د خیر کي
خدایه چاته کلمه کړم دلته تېره
د مذهب تلقین گنډېر دی خدای د خیر کي

ړنگ ته بېر ته هغه تللی ایان ورکه
د ملا له دینه سېر دی خدای د خیر کي

دا کیسه ستر بلخي مولانا رح د قلم شهکار دی چې په خپل بې سياله هنر يې
موزون کړې او ما د بلخي مولانا رح د مينې له امله په خپل ناتوانه قلم په لنډ
ډول ليکلې

موسی (ع) او شپون

د يوه شپون شوې د موسی تر غوږ اړتې
چې ای خدايه ای خښتن زما د ختې
چېرته ته يې وړی تری په کوم لاره
له تا خار شه زما مېگې هزار واره
چېرته ته يې چې د زه خدمتگزار شم
د تياکو او زخمي پخو نه د جار شم
که له بخته دې جونگره کې ميلمه کړم
په خپل لاس به د پرېشان وېښته شانه کړم

د بانو په تار به وگنډم جامې ستا
په لېمو به خپل کړم پاکې البسې ستا
ستا د ناستې ځای به پاک کړمه په لاس زه
او هر رنگ به د خدمت کړم په اخلاص ښه
دا چې ډېرې شوې اپلټې موسی ووي
ای پلانکیه! دا د چا ته او د څه وي
وي يې چا ته چې يې زه يم بيدا کړی
لاندې مخکه او په سر يې سا کړی
موسی ووي، ای بدبخته! په څه سر شوې
له دې وړاندې چې مومن شي ته کافر شوې
دين دنيا دې په دې کفر تا تباہ کړه
خوله دې بنده که، څه ستره دې گناه کړه (که = کړه)
که مرداره خوله د بنده نکړې ژر ته
دا عالم به کړې نابوده سراسر ته

وای موسی ! دا زما خوله د کرله بنده
پنبهپانه شومه زه له دې خپل ژونده
په فریاد او وویلوو باندي سر شو
د مېرو په لور روان زېرو زېر شو
د الله له لور موسی ته وحې راغله
چې بنده دې زما بېل کرلو له مانه
رسالت د یو کول دي ! یو کول دي !
نه بنده له خپله خدایه بیول دي
د هغه وینا له هغې خوله صفت دی
همهغه وینا و تالره شقت دی
د هغه له خولې نه شهد دي مرجان دي
خو د تاله خولې نه زهر دي عسان دي
له پاکې او نا پاکې یم مبرا زه
له سستی او چالاکی یم مبرا زه

نه مې خلق کړل دا مخلوق چې وکړم گټه
مگر دا چې پرې احسان کړم، ورکړم گټه
په ظاهر او ژبه نه یمه د چاره
خو باطن وینم او حال د مدعا زه
د شهید وینې دي غوره له اوبو نه
دې خطا کې دی ثواب ډېرو ذکر و نه
لعل مُهر د اثبات نه بې نیاز دی
کله عشق ته سمندر د غم، گداز دی
ډېر رازونه بې موسی و ته عیان کړل
خه بې ونبودل او خه ورته بیان کړل
و موسی ته چې تمام د رب بیان شو
د شپونکي پسې روان په بیابان شو
له ډېر وخت وروسته بې وموندلو هغه
وې بې زېری را ته راکه راغله وحیه
چې هر خه د زړگی غواړي هغه وایه
لیونو د عشق ته کله آداب بنیایه

د اوښ گيله:

دا گيله د يوه اوښ وه له انسانه
چې روان و په سفر له دې جهانه
لكه جام يې سترگې سرې وي غړېدلې
په بسمل ځان يې شپونكي ته وركتلې
د شپونكي له زړه نه هم الله خبر و
د هجران له غمه سوى زړه ځگر و
په تندي يې ښكلولو او ژړل يې
سر يې كېښودو په غېږ ورته كتل يې
چې تېر عمر يې د اوښ سره په ياد شو
لكه ښځو بيا په كوكو او فرياد شو
دا منم چې ډېر ته ماسره موږ نه وې
نه د نه ول كه صورت باندې جوړ نه وې
مزلونه مې په دښتو په تا كړي
انبارونه د مالو مې په تا وړي

بڼه خواړه د تا اغزي ول زما ځانه
تا به بره راته نه کتل ای گرانه
د زړه سره ډېر مې کړی په تا ظلم
راته وبخښه په سختو کې که نه وم
د قدرت له کرشمونه اوښ گویا شو
په بسمل خان په ویو باندي لگیا شو
ای شیونکیه لوړه تنده در بخښمه
په میرو کې هغه منډه در بخښمه
دا بخښم چې به مالونه په ما ډېر ول
ته به مور وې زموږ نسونه له تا هېر ول
یوه نه وه له ما ډېرې گټې ستا وې
زما غوښې زما وینه هم وړیا وې
دا مې هر څه در بخښلي دي له زړه نه
تېر به نه شمه زه تا ته له یو څه نه

دا گيله مې ده ساتلې له ډېر وخته
دا له تا وه نه زما له کم بخت بخته
چې به کله قافلې شولې تيارې
را په مخ به وې دښتو لويې لارې
زما رسي به دې د خر په لاس کې ورکړه
مور به شاته قافله به مو خرو سر کړه
دا حديث دی چې آخر ته زمان راشي
د کمظرفو بدعملو دوران راشي

ناپوهان د قام او کلي رهبران شي
پوهان ټيټې سترگې شا وته روان شي

ادبي بي ادبي مې کړې د ستر مفکر، شاعر او ليکوال بناغلي الفت صاحب
لاندېنی نثر مې د (غوره نثرونه) کتاب څخه په خپل ږنگ شعري توان په نظم
بدل کړی، هيله ده ويې منی او ماتې گوډې راويخښی.

يو ماشوم ته پلار يې ووې چې خدمت کړه
انسان هلته چې انسان سره الفت کړه
گنې هسې دا وگړي په هزار دي
خدمتگار په کې يو څو گونډې په شمار دی
د دادا په ژبه پوه نه شو ما شوم وو
وې مثال د خدمتگار ووايه کوم وو
په وړه ژبه يې هم دادا گويا شو
د ملت د خدمتگارو په ثنا شو
د راندو لاسونه ونيوسي بوميا شي
روند په څه پېژنی دا چې لار له چا شي

په درانه خوب کې ویده وي منگري ته
څوک يې مړ کي ویده وينس شي سحري ته
د ناروغ درمل کوي چې مسافر وي
که هر څوک وي مسلمان او يا کافر وي
په سهار که هغه مړ شي پوه به نشي
چې غمخوارو باندې پوه کله دا مړه شي
قافلو ته لارې جوړې کړي په دښتو
په ځان تېرې کړي ناخوالې د بدبختو
ملتونه په رڼو سترگو رانده وي
که يې هېر د خدمتگارو واړه کړه وي
کوم ملت ته چې بادار خدمتگار يو شي
د تاريخ له بڼې بوسارو غونډې لو شي

پنځه کار د بوميانو صرف خدمت وي
خدمتگار د انبياوو په صفت وي

نن شپه د تیره شي، سحر د نه شي
شمعه د وسوزي خو لمر د نه شي
ساقی د تولې پیالې خلاصې کړي خو
زموږ په لوېدو باندې اوتر د نه شي
چې موږ خمار وو په سر هوش نه لرو
ښه، چې یوسف مخې نظر د نه شي
موږ به له تشو پیالو هوش اخلو بیا
خدای مه کړه دا هسې لوی شر د نه شي
موږ د ساقی له میخانې نه څار شه
مسجد د بند وي هېڅ اختر د نه شي
ساقی ستا جام له کوټرونو خوږ دی
ستا لیونې له هوش خبر د نه شی
رنگه ته دعا وکړی چې نه شي ودان
د لیونو له در بې در د نه شي

زړه نه ودرېږي ځکه ته یې په کې
ساه چې مې نشته ساه مې نشته دی نو
چا ته ژوندی چاته به مری ښکارم
دا هم زما له پڼگه بخته دی نو....
زړه دې ژوندی وي جنازه مې وکړئ
د تا له زړه وتل هم سخته دی نو
گوره چې څه کانې دې مینې وکړې
بې سره لوی دی بې له لښته دی نو
پڼگه رسوا کړې مینې خوله وتره
د مجنون لار آخر تر دښته دی نو
مور د سپکېږو درنه مینه ساتو
لا نیلام نه یې لا هم وخته دی نو...

نن شپه غواړم د غني او د خيام سره جام واخلم
د فلک سره په جنگ شم، خپل د بخت انتقام واخلم

نن شپه غواړم تر سهاره د جنت عاشقان مړه کړم
د دوزخ نوم دا دنيا کړم د بې دينو سلام واخلم

نن شپه زما خوا ته را نه شې ای له حورو نازولی
نن شپه غواړم نفرتو نه پاکې مینې انعام واخلم

د منصور روح ته آواز کړم چې د لاره ورکه شوې
هر زاهد هر محتسب نه نیم ایمان یا تمام واخلم

نن شپه غواړم مسجدو نه میخانې، د ساقی کور کړم
نن شپه غواړم فلسفو نه د ظاهر عقل خام واخلم

دغه شپه نه ده قیامت دی ژوندي کېږي مړي بیرته
نن شپه غواړم چې حساب او ستا کتاب په نیلام واخلم

نن شپه زه او ساقی دواړه د شرابو خم خانې یو
آسمان زمکه خمار شوي څنگه هوش ته کلام واخلم

نن شپه وخت کله ودرېږي کله تیز لکه اوسۍ شي
نن شپه ځکه گناه نشته چانه کفر اسلام واخلم

نن شپه څه له، نن شپه څه له لیونی ږنگ ژوندي شوی
لیونو ته زنجیرونه تورو زلفو له دام واخلم

ژوند کې د هر چا سره کله کله داسې کېږي
چې تش بس تش د خپل د سوري سره ناستې کېږي

خپله په ځان باندې ژړېږي او په خپله ځان ته
ورکړي تسل چې گوندې گاتې د وخت وراستې کېږي

خو نه، دا وخت کله هم چا باندې زړه نه سوزوي
د هر بې کس د هر بې وس سره په ځغاستې کېږي

د ژوند څپې مو د ژوندون لپاره وړ نه گڼي
ځکه اوبه هم زموږ مرگ ته غشو لاستې کېږي

ږنگه! دا ږنگه برخه ورکړه بیرته لوی څښتن ته
چې له کږو لیکو دې کله د چا راستې کېږي

ٲوله هستي؁ دنيا؁ جنت مينه ده
د معشوقو رٲل نفرت مينه ده
كه مينه نه وي جنت هم كابل شه
په مينه اور؁ دوزخ؁ قيامت مينه ده
مينه كې كفر څه ايمان وه ساقبي
د تا تور زهر او شربت مينه ده
مينه اخ مينه؁ مينه مينه ده بس
د تا غنا زما غربت مينه ده
مينه كيميا ده خاوره زر جوړوي
د تا په خيال كې زما صورت مينه ده

د ږنگ مزار كې چې اغزي وگورې
ساتي د گل زړه كې الفت مينه ده

توله شپه مې شمېرل ستوري ته ویده وې
پرې پراڼه وو زلفو سیوري ته ویده وې
تور رانجه مې تورو سترگو نه راغونډ کړل
جوړل مې د عشق توري ته ویده وې
د بانو غشي دې ښار د حسن ساتي
ستا منصور قاتل ته گوري ته ویده وې
اننگي ول که هنداره د زخمي زړه
ساه د بل له زړه نه پلوري ته ویده وې
په سپوږمۍ مخ دې سیمینې گوتې بر شوې
که د حسن کوم عرش ښوري ته ویده وې
سرکو شونډو کې دې پټ ساتلي څه ول
پتنگان ول په هر لوري ته ویده وې
لکه ټول حسن راغونډ شي له جهانه
ستا د مخ له آسمان ووري ته ویده وې

لکه ورکړي کوم کافر ته خدای جنت خپل
تور خالونه په مخ پوري ته ویده وې
سپین صدف د گل په څاه کې پیدا شوی
غابن دې سپینه خوله کې برېښي ته ویده وې
د گل اوسنکه ملیار گډه کره په پرڅو
ستا مین ته به څوک گوري ته وېده وې

رنگ له تورو نه انځور د ښکلیو باسي
سپلني يې په تا پلوري ته ویده وې

بنکلی خو ډېرې دي کوم يو داسې وي
چې ورته گورې عبادت دې وشي
دا حسن خدای دی، که خدای حسن دی ټول

د خال په لورې عبادت دې وشي
زاهده عیب رندو کې څه لتوې
ياد کړې چې حورې عبادت دې وشي
هره سجده مسجد کې نه وي غوره
پيالي کړې پورې عبادت دې وشي
ساقی يوازې په کعبه کې نه وي
سترگې کړه تورې عبادت دې وشي

رنگه چې څومره وې څښتن هومره وي
مه وايه نورې عبادت دې وشي

دشعرونو ليکل پرته
مو، بل هېڅ يو کمال نه زده
خدايه! داسې کمال را کړې
چې ښاريانو ته مو گران کړي
يا مو وشړې له ښاره
چې مو پاتې عمر پاره
بې کماله کليواله
سرکو شونډو سر پيزوان کړي

چې د اوښکو قطار زما په گربوان راغی
يعقوبي سترگو ته خيال د هجران راغی
قافلي د صبر مه را پرېردئ دلته
د ځگر له آسمان وینو باران راغی
ای یوسفه دغه ښار په تا ښایسته و
کوم قاصد له بدرنگ ښار د کنعان راغی
ته به قدر د يعقوب د سترگو څه کړې
درد د مینې معشوقو ته آسان راغی
زلیخا نه شوې چې پرېردې تخت و تاج خپل
عشق کې خدای د محمد له آسمان راغی
پنگه مینه یې زده نه شي، چې زده نه وي
د عشق غشی تش په لور د جانان راغی
بس د تللي یار انگرې په لور سجدې کړه
روند يعقوب ته له ازله هجران راغی

مخ دي پټ دي په هزار هزار پردو كې
دا څه عشق دي پښتونواله په پښتو كې

زه به څه كړم د سپوږمۍ مخ چې اختر شي
ته چې نه وي اور دي واخلم اخترو كې

هو دروغ دي چې دي ياد يم تللی ياره
تا به چيرته لتوم خپلو پردو كې

عشقه ما ته دي حلاله ژوند حرام كړو
د رباب غوندي ژرېرېرمه نغمو كې

ړنگه خلك به اختر لره هوس كړي

ته به سوزې لكه شمعو تورو شپو كې

چې يوه ساه بې ستا راتله را نه شي
چير ته دې نوم زما په خوله را نه شي
اخلم د خدای سره ستا نوم چې کله
ايان ته وایم خدای پاله را نه شي
ایمان د لار شی خو جانان دې نه ځي
توبه راځي د بنکلو تله را نه شي
حسن بې نیازه دی د عشق له غمه
پرځي د گل سره خواله را نه شي

"پنگ" دې رسوا دی، تا څوک نه پېژني
د عشق پېغور ستا تر کاله را نه شي

چا ته قطره کې ټول عالم ښکارېږي
چا ته د گل په سر شبنم ښکارېږي
د "رنگ" له سترگو آيينې شرمېدې
چا ته به تش د سترگو نم ښکارېږي
د تللو غم دې، زړه له زغم بهر دی
چې در ته خيال کې هم زړه تم ښکارېږي
د غاتول زړه داغونه چا شمېرلي
د ښکلو زلفو کې چې سم ښکارېږي
د تا د مينې کيسې لنډې نه دي
په هر پرهر کې چې صنم ښکارېږي

ای د رنگ اوښکو خپل حد و پېژنئ
خيرات د عشق کې هم څوک کم ښکارېږي

اگر چه به اصول شعر نویسی زبان فارسی نمی فهمم اما کوشش کردم، به بزرگواری تان

بیخشید؛ در آسیاب عشق باید آرد شد

هر که زلفش واست باید باد شد

تا ترا از عشق ترس است ماه رو

حسن تو از سایه ها پر باد شد

سوخت باید آفتاب اسمان

تا کلام مولوی آباد شد

عشق چون در خون ها امیختند

آدمی از قید وقت آزاد شد

ساقی تا در پیاله ها عشق ریخته

ناله های یعقوب ما شاد شد

عشق را با باده ها پیوند داد

تا که منصور از انا الحق زاد شد

عشق آغازو سرانجام هاست عشق

ما بقی از جهل ها آباد شد

کله زړه د هاتي تنگ شي لکه سترگه د ميري
کله لوی سمندر ځای شي په ليمه کې د سړي

داسې ما سره هم کېږي د فراق په تورو شپو
چې مې یاد شي هغه خال ستا سپينو ليچو شنه بنگري

ستا د پښو خاورې به بت کړم، کافر نه يم
څوک چې نکړي سجده يار ته سوچ کافر دی

که تفسیر د خط و خال د ساقې زده کړې
شیخ، ملا او زاهد واپه پوچ کافر دی

زه ستا د مینې د ستار غږ په سماع راوستم
د تا تر دره د عشق بې حدې گناه راوستم

رنگ منصوري غاړه د تا مینې ته کېښودله
دار ته د وصل د اغیار رانده سپاه راوستم

چې دې ونه وينم هره خوا تيره شي
سوچ کافر شم لاله په ما خوره شي

چې پيدا شي مسلمان شمه مومن شم
رنگ نه لمر شم کاینات مې هر ذره شي

تَلَلې د سترگو اوبه لاسته نشي
د سپک سږي به درنه ناسته نشي

له بې ادبو نه کوڅه بدلوه
د سپي لکۍ به کله راسته نشي

په خوږو خوږو خوږو پسي مچان وي
چې معنا لري هغه په تله گران وي

خزانې په ږنگو زړونو کې موندی شي
د کمر په سر تپوس سره چينجيان وي

څه وشول، ولې، څنگه آر د پښت لمبې شو رانه
پښتو مو هېره کړه، پښتون ټوټې ټوټې شو رانه

د پروند لمنه مو نیوله د گونگ غږ ته غوږ وو
چې پښتونواله افغانیت زړې زړې شو رانه

اروانساده پښتورح!

بابا دعا د جنازې د پښتو ژبې کړې
پلار مې وصیت د مړې پښتو څه نا څه پلې کړې

له ما یې هېره هدیږه او هغه څلی دی، چې
فارسي ما تا اردو نمسو لره ښاغلي کړې

خر دی چې د عشق په لار روان نه وي
مړ دی چې د چا، څوک یې جانان نه وي

کوم زړه کې چې خدای وي مینه هم لري
نه وی چې مین هغه انسان نه وي

لکه چې خدای شته خو مکان نلري
لکه خوره رڼا خو ځان نلري

مینه کې زه او نه ورکېږي ځکه
چې مینه خدای دی شرک امکان نلري

بنکلي جي تير پري په رمبر شي خره
غتي زلزلي شي په تيار شي خره

داسې فتواگانې داسې گل کري
ژپړ سري چې کله په گفتار شي خره

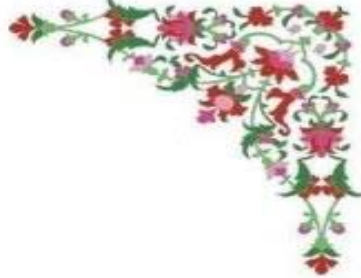
د فضل الرحمان د فتوا په هکله مې ليکلی و

پښتو مې پلار او نیکو پرېښوده
تر ژبې راغله شونډو پرېښوده

گنې مې شونډو ویل ستا شونډو ته
په نا مین یم! پښتو پرېښوده

د وطن مور سره چې څومره بې ناموسه شول دوی
مورکې مه اخله ډالۍ ته له دا هسې سپي زوی
که د وطن حق یې ادا کړو بیا افغان بچی شو
کنه د مار بچی وو تا په خپلو وینو کړو لوی

خو پرېنډو شرق او غرب خپلی فکر
يو څاروي او کوم ستر خر به مو وي مشر

تو لعنت په داسې مشر داسې کشر
چې دنيا عقبا يې جوړه وي په عشر

زه درنه زړه نه درنه خوله غواړمه
نه زلفو سوري مړه کاته غواړمه

يوازې هومره ږنگ ته پټ ووايه
مړ دې په خال د زڼې زه غواړمه

دوه اويا حورې چې د سل افغان په بيه اخلي
دا خره بيا خپل حوس ته زما د دين نوم څه له اخلي

دوی چې د کوم غلمان لپاره زموږ سر غوڅوي
هغوی دا تور ټټوان د پچو وړو ته کله اخلي

هره بښکلې در ته سترگو کې خوږه شي
گوندي ږنگه نظر نه لرې ليدو کې

کنه خدايرو دا څنار څنار ځوانۍ يې
لکه پاڼه د خزان به شي لوېدو کې

ببگا شیخ یوی فاحشی ته وی نخرې کړې
په هره شېبه څوک دام کې ځولنې کړې

فاحشی ووی ای شیخه! دا رښتیا ده
خو چې ته څنگه بنکارېږې هغه کړې، کړې؟

فیلسوف، شاعر او وخت ستر پوه خیام رباعي مې پښتو
کړې.

توره د خوشال وي او روش د باچا خان
عقل د جمال وي او احساس د ملنگ جان

داسې که پيداشي نو پيدا کې بل افغان
يا وبا کې گډه چې بيا مړ شي مړ پټان

زه د پښتو او د مذهب په نوم مرم
له بې ادب و ادب په نوم مرم

زه يم افغانه بېچاره مورکي.
د حوا لور يم د نسب په نوم مرم

افغانې لور ته

زما مرشد او استاد بناغلي حيدري وجودي ته دالی

**پڼگې ودانې له تا، پندې روښانې له تا
سماع کړي زانې له تا، پیره زما وجودي**

**د رنگ سلام ومنه، ډېر احترام ومنه
ملنگان ستا دي غني، پیره زما وجودي**

د مقمر له زويه څه غواړې نه
ای محتسبه زه له ار داسې يم

پلار مې په دوه غنمو خرڅ کړو جنت
زی په یو خال خرڅوم نر داسې يم

آر = اصل

مقمر = قمارباز، جواربگر، جوارگر

زی = زه يې

د مقمر له زويه څه غواړې نه
ای محتسبه زه له ار داسې يم

پلار مې په دوه غنمو خرڅ کړو جنت
زی په یو خال خرڅوم نر داسې يم

آر = اصل

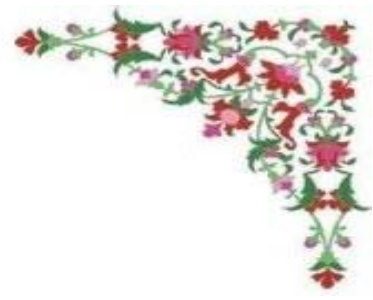
مقمر = قمارباز، جواربگر، جوارگر

زی = زه يې

لکه جام له میو ډک وي ، ستا هم خوله له خندا ډکه
خاوري نه شو خوار نصیب زما چې ملا یم له تلتکه
د طواف په نوم به ورشم ستا د زني په سر خال ته
ځکه هسې هم خوري دي د کوثر له څک ځکه

سمندر نه دی چې په شور شي په خپو شي زرگی
کهکشان نه دی چې ږنگېږي په لوېدو شي زرگی

لکه کوم غره کې کوم غرڅه یوازې ساه ورکوي
پوهېږي یو پری خپله زړه په ماتېدو شي زرگی

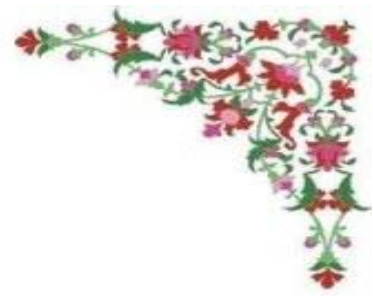

د لیونی پښتون پښتو سره به لوبې نه کړې
په رسی وټې ماشوم چې لا به سوې نه کړې
موږ که زموږ غونډې درانده یو ته غیږې گوره
دښتې به سر په جنگوو بانډې خړوبې نکړې

مگر صور د اسرافیل یې تر غورو شي
د ناصح نصیحت هیڅ پرې اثر نه کا

له ویده پښتنونه هغه خر دی غوره
چې په هوش باندي بېهوشه نظر نه کا

لاڙمه زوڙ شومه بيا خُوان به نه شم
له سترگو ولوښدم جانان به نه شم
اوس مو له ښکلو لارې بيلې شولې
نتکۍ، والۍ د تا پيزوان به نه شم

لارمه زور شومه بيا خون به نه شم
له سترگو ولوېدم جانان به نه شم
اوس مو له ښکلو لارې بيلې شولې
نتکې، والې د تا پيزوان به نه شم

خواني مو سترگو باندي ونه ليده
چي په ليمو کي اوسېدلي نه يو

خاني، خواني او پښتونواله چپرته
چي تاسې ښکلو مور منلي نه يو

ژبه د مور وي خرڅول يې خرڅول د مور دي
پرويز خټکه ! يو پښتون ته دا کول پېغور دي

پرويز خټکه ! خپله خټه خپله مټه پاله
دا پنجابيان هغه مغل دي خو مخونۍ تور دي

هغه پښتون چې په پښتو شرمېږي
نه پښتو ليکي نه پښتو غږېږي

د هغې ډمې د پازيب غونډې دى
چې د پردو محفل کې وشرنگېږي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**